

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

Nr ewid. 66/2007/P/06/070/KNO
KNO-41001/2006

Informacja o wynikach kontroli działalności instytucji filmowych

W a r s z a w a

s i e r p i e ń

2 0 0 7

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli działalności instytucji filmowych

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Grzegorz Buczyński

Zatwierdzam:

Józef Górny

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia sierpnia 2007 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-xxxx-22-825 44 81
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	1
2. Podsumowanie wyników kontroli	2
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	2
2.2. Synteza wyników kontroli	3
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	7
3. Ważniejsze wyniki kontroli	9
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych.....	9
3.2. Istotne ustalenia kontroli	16
3.2.1. Zmiany prawne i organizacyjne w kinematografii	16
3.2.2. Realizacja zadań przez państwowe instytucje filmowe	18
3.2.3. Prawidłowość wykorzystania środków publicznych na funkcjonowanie kinematografii.....	25
3.2.4. Nadzór Ministra nad działalnością podległych instytucji działających w kinematografii.....	38
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	39
4.1. Przygotowanie kontroli	39
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli.....	40
5. Załączniki.....	42
5.1. Wykaz ważniejszych aktów normatywnych.	
5.2. Wykaz jednostek objętych kontrolą.	
5.3. Wysokość środków przekazanych przez Agencję Produkcji Filmowej oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej na produkcję filmów, realizowanych w latach 2004-2006 (I półrocze) przez jednostki objęte kontrolą.	
5.4. Wykaz nagrodzonych filmów, zrealizowanych przez skontrolowane państwowe instytucje filmowe oraz przedsiębiorców w latach 2004-2006.	
5.5. Wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za skontrolowaną działalność.	
5.6. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli.	

1. Wprowadzenie

Temat kontroli

Kontrola pn. „Działalność instytucji filmowych” (nr P/06/070) została podjęta z inicjatywy Najwyższej Izby Kontroli¹.

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zadań ustawowych przez państwowe instytucje filmowe oraz prawidłowości wydatkowania środków publicznych na zadania z zakresu kinematografii, ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) zmian przepisów prawnych dotyczących kinematografii oraz warunków realizacji zadań statutowych instytucji kinematografii podległych ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego²,
- 2) skuteczności nadzoru Ministra nad działalnością instytucji kinematografii w skontrolowanym zakresie.

Kontrolą objęto lata 2004–2006 (I półrocze), przy czym: w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego kontrolą objęto lata 2003-2006 (I półrocze) w zakresie zmian w organizacji państwowych instytucji filmowych, a w Polskim Instytucie Sztuki Filmowej – lata 2005–2006 (III kwartały).

Kontrolą objęto 29 jednostek³, w tym: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Filmotekę Narodową w Warszawie, Telewizję Polską S.A. oraz 13 państwowych instytucji filmowych podległych Ministrowi, a także 12 przedsiębiorców, którzy uzyskali dofinansowanie ze środków publicznych na produkcję filmów.

Wykaz jednostek objętych kontrolą stanowi załącznik nr 5.2. do *Informacji*.

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK, z udziałem 4 delegatur NIK w: Katowicach, Łodzi, Warszawie i Wrocławiu.

Ocena działalności przedsiębiorców, wykorzystujących środki publiczne, została dokonana, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o NIK, pod względem legalności i gospodarności.

Ocena pozostałych skontrolowanych jednostek została dokonana, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o NIK, pod względem: legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

¹ Art. 2 ust. 1 i 3 oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, ze zm.).

² Do dnia 23 października 2005 r. ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanym dalej „Ministrem” był Minister Kultury, a od dnia 24 października 2005 r. – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

³ W dwóch podmiotach (Studio Filmowe „Zebra” oraz Studio Filmowe „Filmcontract” Sp. z o.o.) przeprowadzono kontrole doraźne (rozpoznawcze).

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Ministra i dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz przedsiębiorców, a także 10 z 13 skontrolowanych państwowych instytucji filmowych, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Minister przygotował ustawę o kinematografii⁴, m.in. powołującą Polski Instytut Sztuki Filmowej i gwarantującą partycypowanie w kosztach realizacji zadań z zakresu kinematografii przez podmioty, które wykorzystują filmy jako przedmiot swojej działalności i czerpią z obrotu filmami korzyści, oraz wspiera produkcję i promocję filmów.

W Polskim Instytucie Sztuki Filmowej, powołanym z dniem 19 sierpnia 2005 r., opracowano podstawowe dokumenty organizacyjne oraz prawidłowo gromadzono i dysponowano środkami finansowymi na realizację filmów.

Według danych Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, liczba filmów dofinansowanych ze środków publicznych zwiększyła się w skontrolowanym okresie ponad 2,5-krotnie, a liczba filmów produkowanych w kooperacji z udziałem środków zagranicznych - ponad 11-krotnie.

Nieprawidłowości w realizacji zadań przez Ministra dotyczyły głównie opóźnień w wydaniu aktów prawnych oraz nieprawidłowej realizacji niektórych ustawowych zadań z zakresu kinematografii, a także braku skutecznego nadzoru nad jednostkami kinematografii.

Nieprawidłowości w działalności Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej polegały w szczególności na: niewłaściwym wykonywaniu uprawnień organu podatkowego oraz niewystąpieniu o dokonanie zmian w księgach wieczystych wpisów dotyczących hipotek zabezpieczających wierzytelności Skarbu Państwa wobec państwowych instytucji filmowych.

Państwowe instytucje filmowe w skontrolowanym okresie zrealizowały 44 filmy, w tym: 11 fabularnych, 17 dokumentalnych, 7 oświatowych i 9 animowanych, nagradzanych na festiwalach krajowych i zagranicznych w różnych kategoriach⁵.

Nieprawidłowości w państwowych instytucjach filmowych polegały w szczególności na: niepełnej realizacji zadań statutowych (5 instytucji, tj. 38,5%), nieuregulowaniu stanu prawnego posiadanych nieruchomości oraz niegospodarnym dysponowaniu mieniem (6 instytucji, tj. 46,2%), a także wykazywaniu nierzetelnych danych w księgach rachunkowych i sprawozdaniach budżetowych (4 instytucje, tj. 30,8%).

Ze względu na skalę stwierdzonych nieprawidłowości 3 państwowe instytucje filmowe, tj.: Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi oraz Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu, ocenione zostały negatywnie.

⁴ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz. U. Nr 132, poz. 1111, ze zm.).

⁵ Wykaz nagrodzonych filmów, zrealizowanych przez skontrolowane państwowe instytucje filmowe w latach 2004-2006 (I półrocze) stanowi załącznik nr 4 do *Informacji*.

2.2. Synteza wyników kontroli

1. Minister przygotował nową ustawę o kinematografii, która m.in. rozszerzyła krąg podmiotów współuczestniczących w finansowaniu zadań z zakresu kinematografii, poprzez dokonywanie wpłat na rzecz, powołanego ww. ustawą, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Minister wspierał produkcję filmów. W latach 2004-2006 (I półrocze) z cz. 24 budżetu państwa finansowano działalność odpowiednio 5, 7 i 6 instytucji filmowych oraz Filмотeki Narodowej w Warszawie, a w latach 2005-2006 – także Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, łączną kwotą 95.902 tys. zł. Środki publiczne zostały przeznaczone na dofinansowanie produkcji około 300 filmów, ponad 200 projektów scenariuszowych oraz na działalność inwestycyjną i bieżącą skontrolowanych jednostek. [str. 16 i 25]

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą: niewydania aktów prawnych dotyczących określenia liczby i trybu wyboru członków rad zespołów i rad artystyczno – programowych oraz zasad używania broni i amunicji przy produkcji filmów, a także nieokreślenia zasad i kryteriów ustalania wysokości dotacji podmiotowych dla jednostek podległych i nadzorowanych. [str. 18 i 26]

Ponadto:

- 1) przekazano 3 jednostkom podległym dotacje na wydatki inwestycyjne, mimo że inwestycje przez nie realizowane nie były właściwie przygotowane,
- 2) zaakceptowano nierzetelne rozliczenie środków budżetowych w łącznej kwocie 299,2 tys. zł, sporządzone przez 2 państwowe instytucje filmowe (tj. Wytwórnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, która bezpodstawnie zwiększyła koszty realizacji zadań o narzut kosztów ogólnozakładowych oraz Wytwórnię Filmów Fabularnych we Wrocławiu, która wykazała koszty zakupu inwestycyjnego w wysokości brutto - zamiast netto i koszty poniesione przed zawarciem umowy lub nieobjęte umową),
- 3) nie przestrzegano zasad dofinansowania środkami publicznymi zadań z zakresu kinematografii, ponieważ przyznano środki finansowe na dofinansowanie zadań - bez zasięgnięcia opinii zespołów ekspertów oceniających projekty oraz w kwotach wyższych niż wynikające z uregulowań obowiązujących w Ministerstwie. [str. 26-29]

W ocenie NIK, nieskuteczny był nadzór Ministra nad podległymi i nadzorowanymi państwowymi instytucjami filmowymi i innymi instytucjami kinematografii. W skontrolowanym okresie na 16 nadzorowanych państwowych instytucji filmowych, w 7 nie przeprowadzono żadnej kontroli. [str. 38]

2. NIK pozytywnie ocenia działalność Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, który w okresie rocznej działalności osiągnął wymaganą sprawność organizacyjną oraz rozpoczął realizację ustawowych zadań.

W 2006 r. Instytut zgromadził środki finansowe na wspieranie kinematografii w łącznej kwocie 56.439 tys. zł oraz prowadził działalność promocyjną.

Według danych Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej: liczba filmów dofinansowanych ze środków publicznych zwiększyła się w skontrolowanym okresie ponad 2,5-krotnie (z 60 w 2004 r. do 179 w 2006 r.), a wielkość środków publicznych przeznaczonych na ten cel prawie 5-krotnie, z 16,5 mln zł w 2004 r. do 73,4 mln zł w 2006 r.

Liczba filmów produkowanych z udziałem środków zagranicznych zwiększyła się ponad 11-krotnie (z 3 w 2004 r. do 35 w 2006 r.). W tym samym okresie prawie 12-krotnie wzrosła liczba dofinansowanych debiutów reżyserskich, z 4 w 2004 r. do 47 w 2006 r. [str. 13-16]

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej dotyczyły niewłaściwego wykonywania uprawnień organu podatkowego, w tym zaniechania poboru podatku i umorzenia zaległości, mimo nieudokumentowania przez 2 podmioty (tj. Studio Filmowe „Tor” i Wytwórnę Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie), że zaistniały przesłanki, określone w art. 22 § 2 pkt 1 oraz art. 67a § 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa⁶, na podstawie której organ podatkowy mógł zwolnić płatnika z obowiązku pobrania podatku lub umorzyć zaległość.

Ponadto, Instytut nie wystąpił o dokonanie zmian w księgach wieczystych dotyczących hipotek zabezpieczających wierzytelności Skarbu Państwa wobec państwowych instytucji filmowych oraz ustalił zasady (politykę) rachunkowości i sporządził plan finansowy niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷ i ustawy o kinematografii. [str. 17-18 oraz 35-36]

3. W skontrolowanych państwowych instytucjach filmowych stwierdzono nieprawidłowości, polegające na: niepowołaniu rad artystyczno-programowych - w 10 instytucjach (tj. 76,9% skontrolowanych), niepowołaniu rad pracowniczych - w 4 instytucjach (30,8%) oraz braku aktualnego statutu bądź regulaminu organizacyjnego - w 9 instytucjach (69,2%).

Jako główną przyczynę niepowołania rad artystyczno-programowych dyrektorzy instytucji filmowych wskazywali brak aktu wykonawczego, do którego wydania był zobowiązany Minister na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy o państwowych instytucjach filmowych. [str. 18-19]

Ponadto w 3 państwowych instytucjach filmowych (23,1%) stwierdzono realizację rocznych planów w niepełnym zakresie. Dotyczyło to: Studia Filmowego „Kadr” w Warszawie, Studia Filmowego „Oko” w Warszawie oraz Wytwórni Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi. [str. 30-31]

⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze zm.

4. W 6 skontrolowanych państwowych instytucjach filmowych (46,2%) stwierdzono nieuregulowany stan prawny posiadanych nieruchomości, a ponadto w jednej z tych instytucji (Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie) - niegospodarne dysponowanie nabytym mieniem.

Skontrolowane państwowe instytucje filmowe zaniechały działań mających na celu uzyskanie decyzji wojewody, stwierdzającej nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawa własności budynków, urządzeń i lokali znajdujących się na tym gruncie⁸. [str. 20-21]

NIK negatywnie ocenia gospodarowanie nabytym mieniem przez Wytwornię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, ze względu m.in. na dopuszczenie do uszczuplenia przychodów z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych oraz finansowanie nieudokumentowanych kosztów na rzecz dzierżawcy zespołu pałacowego „Sielce”. [str. 21-22]

5. Skontrolowane państwowe instytucje filmowe nierzetelnie sporządzały kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań i należności oraz nieprawidłowo realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy o rachunkowości.

W 4 państwowych instytucjach filmowych (30,8% skontrolowanych) stwierdzono niewykazywanie w sprawozdaniach Rb-Z zobowiązań w łącznej kwocie 2.219,6 tys. zł. W 2 instytucjach filmowych (15,4%) stwierdzono niewykazywanie w sprawozdaniach Rb-N należności w łącznej kwocie 501,2 tys. zł oraz w 2 - nieterminowe regulowanie zobowiązań (instytucje te zostały obciążone odsetkami w łącznej kwocie 40,0 tys. zł). [str. 23-24]

Ponadto stwierdzono:

- 1) nienaliczanie karnych odsetek przewidzianych w umowach - w 2 państwowych instytucjach filmowych (15,4% skontrolowanych) oraz dopuszczenie do powstania należności wymagalnych, w wyniku nieegzekwowania należności w terminie lub niezawierania pisemnych umów zabezpieczających regulowanie należności - w 3 państwowych instytucjach filmowych (23,1% skontrolowanych), [str. 25]
- 2) ewidencjonowanie kosztów niezgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości - w 2 państwowych instytucjach filmowych. [str. 33-35]

6. NIK pozytywnie ocenia działalność Filtoteki Narodowej w Warszawie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

⁸ Stanu prawnego posiadanych nieruchomości nie uregulowały państwowe instytucje filmowe, mające siedziby przy ul. Puławskiej 61 w Warszawie (tj.: Studio Filmowe „Kadr”, Studio Filmowe „Oko”, Studio Filmowe „Perspektywa”, Studio Filmowe „Tor”, Studio Filmowe „Zebra” oraz Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie – w odniesieniu do nieruchomości położonej przy ul. Chełmskiej 21).

W skontrolowanym okresie Filmoteka Narodowa w Warszawie prawidłowo realizowała zadania, dotyczące ochrony narodowego dziedzictwa kulturowego w dziedzinie filmu i kinematografii, poza zabezpieczeniem i przechowywaniem materiałów filmowych.

Filmoteka Narodowa w Warszawie prowadzi działalność w pomieszczeniach nie stanowiących jej własności, a podejmowane działania, zmierzające do zmiany stanu prawnego posiadanych nieruchomości, były nieskuteczne.

Ponadto, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: braku planów działalności i komentarzy merytorycznych do planów finansowych, niedokonywania zmian w rocznych planach finansowych oraz nieustalenia w formie pisemnej procedur kontroli finansowej. [str. 19-20 i 36]

7. NIK pozytywnie ocenia działalność Telewizji Polskiej S.A., mimo stwierdzenia nieprawidłowości. W skontrolowanym okresie Telewizja Polska S.A. zawarła umowy na finansowanie realizacji 57 filmów, na łączną kwotę 61.100 tys. zł, w tym 9 filmów produkowanych przez państwowe instytucje filmowe.

W działalności Telewizji Polskiej S.A. stwierdzono nieprawidłowości, polegające na:

- 1) braku jednolitego rejestru wpływających projektów filmów oraz kryteriów ich wyboru do współfinansowania lub finansowania,
- 2) niegospodarnym i nierzetelnym działaniu przy zakupie licencji na emisję filmów wyprodukowanych przed 1989 r., w konsekwencji którego budżet państwa jest narażony na zapłatę 1.022 tys. euro w związku z roszczeniami TVP S.A. i włoskiej firmy wobec Filmu Polskiego – Agencji Promocji (w likwidacji). [str. 36-38]

8. NIK pozytywnie ocenia działalność skontrolowanych przedsiębiorców, mimo stwierdzenia nieprawidłowości. Zgodnie z zawartymi umowami, przedsiębiorcy prowadzili prace nad 54 filmami. Filmy te realizowano z udziałem środków publicznych, w kwocie łącznej 27.904,2 tys. zł.

W działalności skontrolowanych przedsiębiorców stwierdzono nieprawidłowości, polegające na:

- 1) podaniu, na etapie wnioskowania o przydział środków publicznych bądź podpisywania umowy, informacji niezgodnych ze stanem faktycznym - przez 2 przedsiębiorców (16,7%),
- 2) niepełnej realizacji zobowiązań, wynikających z podpisanych z dysponentami środków publicznych umów m.in. w zakresie: przestrzegania harmonogramu produkcji, rozliczenia kosztów filmów oraz informowania o wpływach z eksploatacji filmów - przez 6 przedsiębiorców (50,0%),
- 3) niezgodnym z obowiązującymi przepisami prowadzeniu dokumentacji księgowej oraz opisywaniu dokumentów księgowych - przez 2 przedsiębiorców. [str. 31-33 oraz 36]

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości finansowe na kwotę ogółem 53.018,7 tys. zł, w tym:

- 1) kwoty wydatkowane z naruszeniem przepisów prawnych – 15.081,5 tys. zł,
- 2) kwoty wydatkowane niegospodarnie, niecelowo i nierzetelnie – 14.609,5 tys. zł,
- 3) kwoty dotyczące nierzetelnych danych w ewidencji księgowej i sprawozdawczości – 10.749,2 tys. zł,
- 4) uszczuplenia środków publicznych – 358,3 tys. zł,
- 5) kwoty wydatkowane w następstwie działań niezgodnych z prawem – 20,0 tys. zł,
- 6) inne nieprawidłowości w wymiarze finansowym – 12.200,2 tys. zł.

NIK podjęła działania w celu odzyskania części dotacji pobranych w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 299,2 tys. zł (od Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu - 118,9 tys. zł oraz Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie – 180,3 tys. zł).

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, mimo pozytywnej oceny skontrolowanej działalności, konieczne jest, w celu wyeliminowania nieprawidłowości, podjęcie realizacji następujących wniosków pokontrolnych.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w szczególności powinien:

- 1) podjąć skuteczne działania w celu opracowania stosownych projektów aktów prawnych, regulujących problematykę związaną z funkcjonowaniem kinematografii,
- 2) wprowadzić zasady i kryteria ustalania wysokości dotacji przekazywanych podległym i nadzorowanym jednostkom oraz zapewnić rzetelne planowanie zadań i środków finansowych,
- 3) wyegzekwować rzetelne rozliczenie dotacji celowej przekazanej Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu oraz Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie,
- 4) wzmocnić nadzór nad podległymi instytucjami kinematografii.

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w szczególności powinien:

- 1) prawidłowo wykonywać uprawnienia organu podatkowego, w tym stosować jednolite wobec wszystkich podmiotów zasady przy podejmowaniu decyzji o umorzeniu należności lub zwolnieniu z opłat,
- 2) wystąpić do właściwych sądów o dokonanie zmian w księgach wieczystych wpisów dotyczących hipotek zabezpieczających wierzytelności Skarbu Państwa wobec państwowych instytucji filmowych,

- 3) dostosować zasady (politykę) rachunkowości do przepisów ustawy o rachunkowości oraz zapewnić prawidłowe sporządzanie planów finansowych Instytutu.

Dyrektorzy państwowych instytucji filmowych w szczególności powinni:

- 1) kontynuować działania w celu uregulowania stanu prawnego posiadanych nieruchomości,
- 2) zintensyfikować działania służące pozyskaniu środków pozabudżetowych, w celu pełnej realizacji zamierzeń produkcyjnych,
- 3) wykazywać rzetelne dane w księgach rachunkowych i w sprawozdaniach budżetowych oraz przedkładać zweryfikowane rozliczenia udzielonych dotacji.

Przedsiębiorcy, wykorzystujący środki publiczne w zakresie kinematografii, w szczególności powinni:

- 1) występować o środki publiczne na dofinansowanie produkcji filmowych na podstawie danych zgodnych ze stanem faktycznym,
- 2) zapewnić pełną realizację umów, zawartych z dysponentem środków publicznych,
- 3) dołożyć należytej staranności przy sporządzaniu dokumentów księgowych i prowadzeniu ksiąg rachunkowych,
- 4) rozliczyć koszty produkcji filmów, dofinansowywanych środkami publicznymi, w kwotach wynikających z ksiąg rachunkowych oraz zgodnych z kosztami planowanymi.

Dyrektor Filмотeki Narodowej w Warszawie powinien:

- 1) podjąć skuteczne działania w celu uregulowania stanu prawnego posiadanych obiektów oraz zapewnić właściwe warunki przechowywania zbiorów,
- 2) zapewnić prowadzenie działalności statutowej w pełnym zakresie, na podstawie rocznych planów,
- 3) ustalić procedury kontroli finansowej oraz dokonywać korekt planu finansowego po każdej decyzji zmieniającej wysokość przychodów.

Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A. powinien:

- 1) dokonywać zakupu licencji na emisję filmów od podmiotów posiadających bezsporne prawa do sprzedaży licencji,
- 2) kontynuować działania w celu jednoznacznego rozstrzygnięcia sporu w związku z emisją filmu pt. „Z dalekiego kraju” przez TVN S.A.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem prawnym, regulującym problematykę związaną z funkcjonowaniem kinematografii, jest ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii⁹. Ustawa o kinematografii weszła w życie z dniem 19 sierpnia 2005 r.¹⁰, uchylając większość przepisów (poza rozdziałem 3) ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o kinematografii oraz zmieniając jej tytuł na: „o państwowych instytucjach filmowych”¹¹.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o kinematografii, państwo sprawuje mecenat nad działalnością w dziedzinie kinematografii, jako części kultury narodowej, polegający w szczególności na wspieraniu produkcji i promocji filmu, upowszechnianiu kultury filmowej oraz ochronie dziedzictwa kulturalnego w dziedzinie filmu. Zadania organów administracji rządowej w zakresie kinematografii realizuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 6 ust. 1 ww. ustawy).

Rozdział 2 ustawy o kinematografii poświęcony został nowej jednostce organizacyjnej o nazwie Polski Instytut Sztuki Filmowej (zwany dalej „Instytutem”). Instytut powołany został w celu wspierania rozwoju kinematografii jako państwowa osoba prawna (art. 7 ust. 1). Nadzór nad działalnością Instytutu sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 10 ust. 1).

Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o kinematografii, Instytut samodzielnie gospodaruje mieniem oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadą efektywnego ich wykorzystania. Instytut nie może wykonywać działalności gospodarczej. Instytut prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o kinematografii. Instytut może otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań inwestycyjnych (art. 18 ust. 2).

Podstawą gospodarki finansowej Instytutu jest roczny plan finansowy (art. 20 ust. 1). Szczegółowy tryb tworzenia, opiniowania i zatwierdzania planu finansowego Instytutu określony został w § 20 statutu Instytutu.

Przychodami Instytutu, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o kinematografii, są:

- 1) dotacje podmiotowe z budżetu państwa, przekazywane przez ministra ze środków ujętych w części budżetowej, której jest dysponentem,
- 2) przychody z eksploatacji filmów, do których autorskie prawa majątkowe przysługują Instytutowi,
- 3) darowizny, spadki i zapisy,

⁹ Dz. U. Nr 132, poz. 1111, ze zm.

¹⁰ Zgodnie z art. 40 ustawy o kinematografii przepisy art. 19 oraz art. 31 pkt 23 w zakresie art. 45b, weszły w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.

¹¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 513, ze zm.

- 4) przychody z majątku Instytutu,
- 5) środki przyznawane przez ministra z Funduszu Promocji Kultury, o którym mowa w art. 47e ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych¹²;
- 6) wpłaty, o których mowa w art. 19 ust. 1-5, 6 i 7 ustawy o kinematografii;
- 7) przychody, o których mowa w art. 27a pkt 4¹³ oraz art. 45b¹⁴ ustawy o państwowych instytucjach filmowych.

Zgodnie z art. 19 ust. 1-7 ustawy o kinematografii:

- 1) podmiot prowadzący kino dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu wyświetlania filmów i reklam w kinie, przed podziałem z podmiotem prowadzącym dystrybucję;
- 2) podmiot prowadzący dystrybucję dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego ze sprzedaży oraz wynajmu nośników z nagranyymi na nich filmami oraz z umów upoważniających inne podmioty do takiej sprzedaży lub wynajmu;
- 3) nadawca programu telewizyjnego dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu emisji reklam, telesprzedaży i audycji sponsorowanych albo przychodu pochodzącego z pobranych bezpośrednio od abonentów opłat za dostęp do nadawanych programów, jeżeli przychód ten w danym okresie rozliczeniowym jest wyższy;
- 4) operator platformy cyfrowej dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu przychodów pochodzących z opłat za dostęp do programów telewizyjnych nadawanych lub reemitowanych na platformie cyfrowej;
- 5) operator telewizji kablowej dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu przychodów pochodzących z opłat za dostęp do reemitowanych programów telewizyjnych oraz świadczenia usług reemisji;
- 6) podmiot kontrolowany w ramach grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów¹⁵ przez podmiot, o którym mowa w ust. 1-5, dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułów, o których mowa w ust. 1-5. W takim przypadku podmiot kontrolujący może od kwoty należnej Instytutowi z tytułu, o którym mowa w ust. 1-5, odliczyć, w danym okresie rozliczeniowym, kwoty faktycznie wpłacone na rzecz Instytutu z tego tytułu, w tym samym okresie rozliczeniowym, przez podmiot kontrolowany w ramach grupy kapitałowej;
- 7) publiczny nadawca telewizyjny jest zobowiązany przeznaczyć na produkcję filmów nie mniej niż 1,5% rocznych wpływów z abonamentu za posiadanie odbiorników telewizyjnych. Z wykonania tego obowiązku nadawca przekazuje dyrektorowi roczne sprawozdanie w terminie do końca pierwszego kwartału roku kalendarzowego. W przypadku gdy kwota, o której mowa w zdaniu pierwszym, nie zostanie w całości wydatkowana na produkcję filmów, nadawca przekazuje

¹² Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27, ze zm.

¹³ Wpływy z prywatyzacji państwowej instytucji filmowej.

¹⁴ Państwowe instytucje filmowe dokonują na rzecz Instytutu wpłat w wysokości 50% przychodów z majątkowych praw autorskich do filmów wyprodukowanych do dnia 31 grudnia 1989 r. Przepis art. 45b ustawy o państwowych instytucjach filmowych wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2006 r. (na podstawie art. 40 ustawy o kinematografii).

¹⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804, ze zm.

Instytutowi różnicę wynikającą z rozliczenia w terminie 1 miesiąca po upływie pierwszego kwartału roku kalendarzowego.

Wpłaty, o których mowa w art. 19 ust. 1-5 i 6 ustawy o kinematografii, są przekazywane w okresach kwartalnych, w terminie 30 dni po upływie kwartału. Do należności z tytułu wpłat, o których mowa w ust. 1-5, 6 i 7, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa¹⁶, z tym że uprawnienia organu podatkowego przysługują Dyrektorowi, a uprawnienia organu odwoławczego – ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Rozdział 3 ustawy o kinematografii poświęcony został dofinansowaniu przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji filmów, dystrybucji filmów i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej.

Dofinansowanie przedsięwzięcia odbywa się w formie dotacji, a w odniesieniu do przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych i produkcji filmów również w formie udzielenia pożyczki lub poręczenia (art. 23 ust. 1). Instytut udziela dofinansowania przedsięwzięcia w drodze umowy cywilnoprawnej, którą w imieniu Instytutu zawiera Dyrektor, po zasięgnięciu opinii ekspertów (art. 23 ust. 3).

Ekspertów, o których mowa w art. 23 ust. 3, powołuje, w liczbie co najmniej 7, minister spośród przedstawicieli środowisk filmowych oraz środowisk opiniotwórczych na okres 12 miesięcy (art. 24 ust. 1). Opinie ekspertów są sporządzane na piśmie i zawierają szczegółową analizę przedsięwzięcia pod kątem kryteriów, o których mowa w art. 22 ust. 3 (art. 24 ust. 2).

Szczegółowe warunki i tryb udzielania przez Instytut dofinansowania przedsięwzięć określone zostały w rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii.¹⁷

Działalność w zakresie ochrony narodowego dziedzictwa kulturalnego w dziedzinie kinematografii prowadzi Filmoteka Narodowa w Warszawie oraz filmoteki regionalne (art. 28 ust. 1 ustawy o kinematografii).

Według art. 1 ustawy o państwowych instytucjach filmowych,¹⁸ ustawę stosuje się do utworzonych przed dniem 1 stycznia 2006 r. państwowych instytucji filmowych oraz do działających w nich zespołów filmowych. Organem założycielskim dla państwowych jednostek organizacyjnych kinematografii jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 16).

Państwowa instytucja filmowa prowadzi działalność jako jednostka samodzielna pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno – finansowym (art. 20 ust. 1). Państwowa instytucja filmowa działa na podstawie statutu uchwalanego przez

¹⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 219, poz. 1870, ze zm. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 31 października 2005 r.

¹⁸ Ustawa z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 513, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii weszła w życie z dniem 19 sierpnia 2005 r.

ogólne zebranie pracowników w trybie określonym w przepisach o przedsiębiorstwach państwowych¹⁹ (art. 21 ust. 1 i 4). Statut podlega zatwierdzeniu przez organ założycielski (art. 21 ust. 5). Organami państwowej instytucji filmowej są: dyrektor oraz ogólne zebranie pracowników i rada pracownicza (art. 23 ust. 1).

Państwowa instytucja filmowa podlega wpisowi do rejestru instytucji filmowych prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (art. 22 ust. 1 i 2). Szczegółowe kwestie związane z postępowaniem rejestrowym regulują przepisy rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 grudnia 1987 r. w sprawie zasad postępowania rejestrowego oraz prowadzenia rejestru państwowych instytucji filmowych²⁰.

Państwowa instytucja filmowa prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową, pokrywając z uzyskanych przychodów koszty działalności i zobowiązania (art. 45 ust. 1). Podstawą gospodarki finansowej instytucji filmowej jest roczny plan finansowy, który ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii organów doradczych i opiniodawczych (art. 45 ust. 2). Szczegółowa zawartość planu finansowego określona została w art. 45 ust. 3 ustawy o instytucjach filmowych.

Państwowe instytucje filmowe zobowiązane są do stosowania przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych²¹ (od dnia 1 stycznia 2006 r. – ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych²²) oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.²³

Zasady i zakres odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, organy właściwe oraz postępowanie w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych określa ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.²⁴

Uwarunkowania ekonomiczne i organizacyjne

1. Według stanu na dzień 30 czerwca 2006 r., Ministrowi Kultury podlegało 16 państwowych instytucji filmowych, w tym 4 w stanie likwidacji (Agencja Produkcji Filmowej, Agencja Scenariuszowa, Film Polski – Agencja Promocji, SF „Dom”). W latach 2003-2005 Minister Kultury dokonał zmian organizacyjnych państwowych instytucji filmowych, polegających na połączeniu: Studia Filmowego „Profil” w Warszawie z Agencją Produkcji Filmowej oraz Studia Filmowego „Wir” ze

¹⁹ Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981, ze zm.).

²⁰ Dz. U. Nr 38, poz. 217, ze zm. Z dniem 1 kwietnia 2002 r. rozporządzenie to utraciło moc w części sprzecznej z ustawą z dnia 16 lipca 1987 r. o kinematografii w brzmieniu ustalonym przez art. 18 pkt 12 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianie w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 25, poz. 253). Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii, powyższe rozporządzenie zachowuje moc do czasu wydania rozporządzenia na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy o instytucjach filmowych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii.

²¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, ze zm.

²² Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

²³ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze zm.

²⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.

Studiem Filmowym "Kronika", a także Studia Filmowego im. Karola Irzykowskiego z Wytwórnią Filmową "Czołówka".

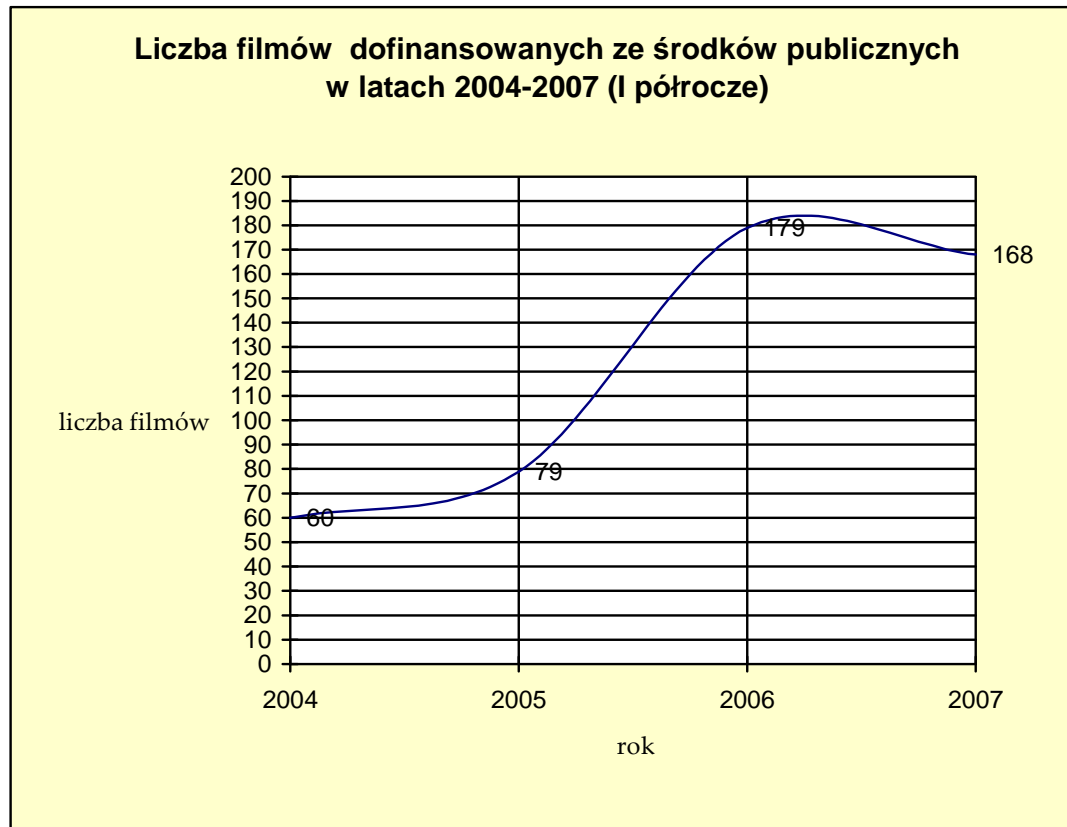
2. W wyniku podjętych w latach wcześniejszych decyzji o likwidacji instytucji filmowych, postanowieniami sądów ogłoszono upadłość Studia Filmowego „Semafor” w Łodzi (postępowanie zostało zakończone), Studia Filmowego „Zodiak” w Warszawie oraz Studia Filmów Animowanych w Krakowie. Postanowieniem sądu z dnia 29 czerwca 2006 r. ogłoszono upadłość Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu (z możliwością zawarcia układu), na wniosek wierzyciela Wytwórni.

3. Według danych Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, w latach 2004-2006 liczba filmów dofinansowanych ze środków publicznych wzrosła ponad 2,5-krotnie. (tabela 1, wykres 1).

Tab. 1

Rok	Liczba filmów fabularnych	Liczba filmów dokumentalnych i oświatowych	Liczba filmów animowanych	Razem
2004	12	35	13	60
2005	19	34	26	79
2006	50	105	24	179
2007 (I półrocze)	60	71	42	173

Wykres 1

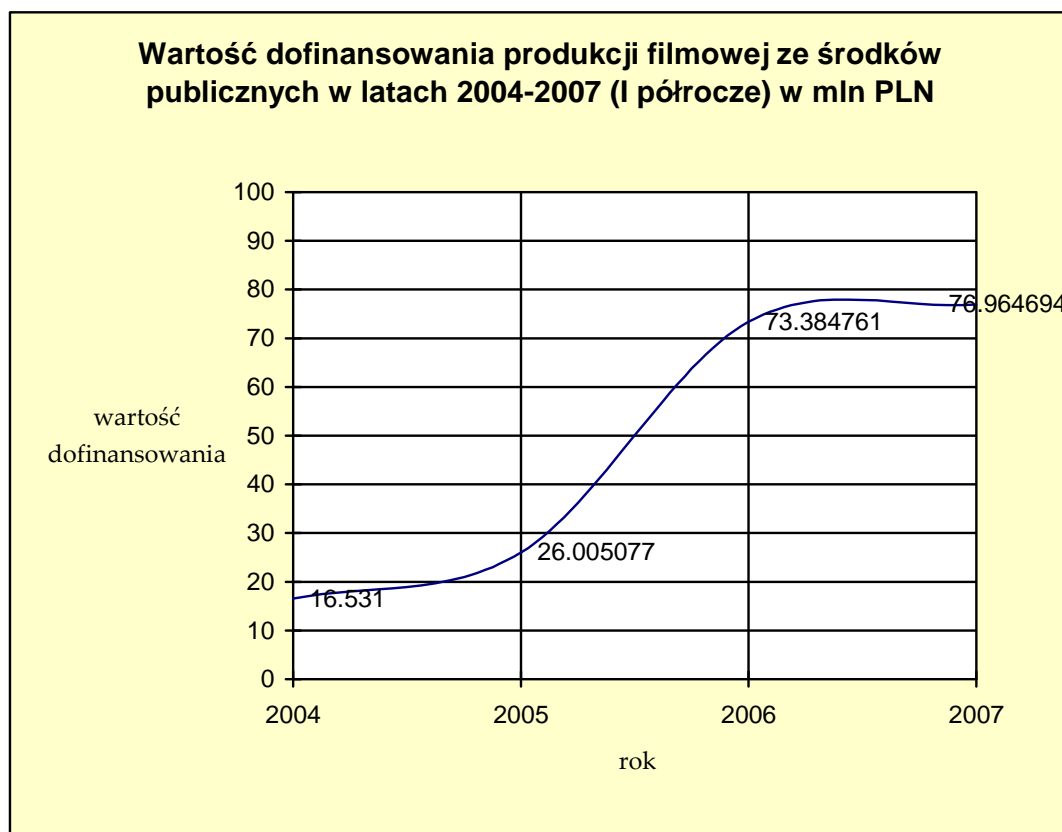

W latach 2004 – 2006 prawie 5-krotnie wzrosła wielkość środków publicznych przeznaczona na produkcję filmową. (tabela 2 i wykres 2)

Tab. 2

Rok	Filmy fabularne	Filmy dokumentalne	Filmy animowane	Filmy szkolne	RAZEM
2004	11.122.645,70	3.286.195,00	1.739.895,30	382.264,00	16.531.000,00
2005	17.637.215,75	4.757.057,00	3.453.538,25	696.870,00	26.005.077,00
2006	57.632.204,93	8.504.878,87	7.180.118,20	67.559,00	73.384.761,00
2007 (I półr.)	65.036.546,50	6.913.486,88	5.014.661,25	-	76.964.694,63

Wykres 2

Liczba filmów wyprodukowanych lub będących w toku produkcji z udziałem środków zagranicznych wzrosła ponad 11-krotnie, z 3 w 2004 r. do 35 w 2006 r. (1 film ukończony, w toku produkcji 34 filmy, w tym: 16 filmów fabularnych, 5 debiutów fabularnych, 12 filmów dokumentalnych, 1 film animowany) i 27 filmów w I półroczu 2007 r., w tym: 1 film ukończony, 5 filmów fabularnych znajduje się w fazie zaawansowanej postprodukcji, 4 filmy w końcowej fazie zdjęć, przyznano dofinansowanie na 22 filmy, w tym: 12 filmów fabularnych, 2 debiuty fabularne, 6 filmów dokumentalnych i 2 animowane, w tym 1 debiutancki. (wykres 3)

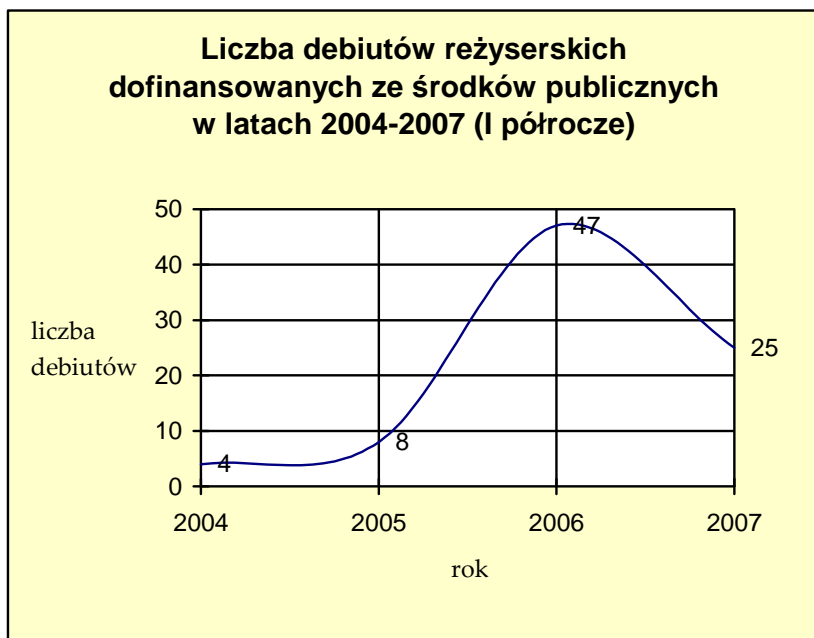
Wykres 3

Liczba debiutów fabularnych, dokumentalnych i animowanych, wspieranych ze środków publicznych, zwiększyła się w latach 2004-2006 ponad 11-krotnie (tabela 3, wykres 4).

Tab. 3

Rok	Film fabularny	Film animowany	Film dokumentalny	Razem
2004	3	1	-	4
2005	7	1	-	8
2006	19	9	19	47
2007 (I półr.)	16	3	6	25

Wzrosła liczba wspartych przez Polski Instytut Sztuki Filmowej: festiwali, przeglądy polskich filmów oraz publikacji (w tym publikacji naukowych). Dla przykładu w 2006 r. były to 33 festiwale filmowe (kwota dofinansowania – 1.931.382 zł), a w I półroczu 2007 r. - 55 festiwali filmowych (łączna kwota dofinansowania – 3.736.774 zł).

Wzrosła również liczba nagród lub obecności na oficjalnych selekcjach filmów na festiwalach polskich i zagranicznych. Dla przykładu w 2006 r. liczba nagród lub obecności w oficjalnych selekcjach filmów fabularnych na międzynarodowych festiwalach zagranicznych wynosiła 440, a w I półroczu 2007 r. – 255.

3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Zmiany prawne i organizacyjne w kinematografii

1. W dniu 30 czerwca 2005 r. uchwalona została ustawa o kinematografii, która określiła zasady wspierania twórczości filmowej i innej działalności w dziedzinie kinematografii oraz ochrony zasobów sztuki filmowej.

Stworzony został program dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii, który jako program pomocowy państwa został w dniu 16 maja 2006 r. notyfikowany przez Komisję Europejską. Z dniem 19 sierpnia 2005 r., utworzono Polski Instytut Sztuki Filmowej, któremu powierzono realizowanie zadań z zakresu polityki państwa w dziedzinie kinematografii.

2. Powołanie Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej zostało poprzedzone decyzjami Ministra Kultury z dnia 18 sierpnia 2005 r. o postawieniu w stan likwidacji Agencji Produkcji Filmowej, Agencji Scenariuszowej, Filmu Polskiego – Agencji Promocji.

W związku z ustawowym zakazem prowadzenia przez Polski Instytut Sztuki Filmowej działalności gospodarczej, instytucja ta nie mogła przejąć całości realizowanych poprzednio przez ww. Agencje zadań. Termin zakończenia likwidacji ww. Agencji był zmieniany i ustalony na dzień 30 czerwca 2007 r. dla Filmu Polskiego – Agencji Promocji, a dla Agencji Produkcji Filmowej - 31 grudnia 2007 r.

3. Ustawa o kinematografii zobligowała niektóre podmioty do dokonywania wpłat na rzecz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, a uprawnienia organu podatkowego nadała dyrektorowi Instytutu.

Ustawa nie określa mechanizmów umożliwiających wyegzekwowanie wpłat bądź weryfikację ich wysokości, nie zobowiązuje również podmiotów, dokonujących wpłat, do składania deklaracji, oświadczeń czy informacji o wielkościach uzyskiwanych przychodów będących podstawą obliczania wysokości wpłat.

Podmioty zobowiązane do wpłat składały - dobrowolnie i nieregularnie - tzw. informacje o przychodach z działalności, na formularzu opracowanym i opublikowanym przez Instytut. W związku z dokonaniem wpłat przez 5 podmiotów, będących operatorami telewizji kablowej, bez złożenia informacji o przychodach, z których wynikałby sposób obliczenia wysokości wpłat, dyrektor Instytutu wystąpił do Ministra Finansów o zarządzenie przeprowadzenia przez właściwych miejscowo naczelników urzędów skarbowych kontroli prawidłowości dokonanych wpłat.

NIK oceniła jako niewłaściwe wykonywanie przez dyrektora Instytutu uprawnień organu podatkowego, przyznanych na podstawie art. 19 ust. 9 ustawy o kinematografii oraz art. 45b ust. 3 ustawy o państwowych instytucjach filmowych, szczegółowo określonych w przepisach działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.

Od dwóch państwowych instytucji filmowych – WFDiF oraz SF „Tor” – dyrektor Instytutu nie żądał przedłożenia dokumentów świadczących o ich faktycznej kondycji finansowej, podczas gdy dokumentów takich żądano od innych ubiegających się o uzyskanie ulg podmiotów. Ponadto, Instytut nie wyegzekwował od SF „Tor” danych dotyczących wielkości przychodów z majątkowych praw autorskich do filmów wyreżyserowanych przez K. Kieślowskiego, będących przedmiotem wniosku o zwolnienie z obowiązku dokonywania wpłat w 2006 r.

Mimo braku ww. dokumentów, dyrektor Instytutu – na podstawie danych zawartych we wnioskach - zwolniła SF „Tor” z obowiązku dokonania wpłat na podstawie art. 22 § 2 pkt 1 ustawy – Ordynacja podatkowa oraz umorzyła zaległość WFDiF na podstawie art. 67a § 1 pkt 3 przedmiotowej ustawy.

4. NIK pozytywnie ocenia działalność Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, który w okresie rocznej działalności osiągnął wymaganą sprawność organizacyjną oraz rozpoczął realizację ustawowych zadań, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

W 2006 r. Instytut zgromadził środki finansowe na wspieranie kinematografii, w łącznej kwocie 56.439 tys. zł oraz rozpoczął działalność promocyjną.

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej nie wykonał obowiązku, wynikającego z art. 35 ust. 4 ustawy o kinematografii, i nie wystąpił do właściwych sądów o dokonanie zmiany w księgach wieczystych wpisów dotyczących hipotek

zabezpieczających wiarygodności Skarbu Państwa wobec państwowych instytucji filmowych. W złożonych wyjaśnieniach wskazano, że powyższe było spowodowane zaniechaniem właściwych miejscowo wojewodów (reprezentantów Skarbu Państwa), którzy nie przekazali Instytutowi stosownej informacji i dokumentacji, będącej podstawą do wystąpienia do właściwych sądów.

Zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o kinematografii, ww. wiarygodności z tytułu odpłatnego nabycia z dniem 5 grudnia 1990 r. własności budynków, innych urządzeń i lokali, niezaspokojone w całości lub części, z dniem wejścia w życie ustawy stały się nieodpłatnie mieniem Instytutu.

5. Minister nie wydał aktu wykonawczego, na podstawie upoważnienia ustawowego, określonego w art. 41 ust. 1 ustawy o kinematografii, dotyczącego określenia liczby i trybu wyboru członków rad zespołów i rad artystyczno – programowych oraz sposobu i trybu ich działania.

Ponadto, Minister nie uregulował przepisów prawnych w zakresie używania broni i amunicji przy produkcji filmów, pomimo że z dniem 25 sierpnia 2002 r. została uchylona ustawa z dnia 31 stycznia 1961 r. o broni, amunicji i materiałach wybuchowych, na podstawie której – w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych - zostało wydane zarządzenie z dnia 8 sierpnia 1986 r. Ministra Kultury i Sztuki w sprawie używania broni, amunicji, materiałów wybuchowych i wyrobów pirotechnicznych w produkcji filmów oraz o organizacji i pracy służby pirotechnicznej w wytwórniach filmowych (niepublikowane).

Przepisy art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji²⁵ uniemożliwiają podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją filmów uzyskanie świadectwa broni na broń szczególnie niebezpieczną.

3.2.2. Realizacja zadań przez państwowe instytucje filmowe

Organizacja państwowych instytucji filmowych

1. Według stanu na dzień 30 czerwca 2006 r., Ministrowi Kultury podlegało 16 państwowych instytucji filmowych, w tym: 4 w stanie likwidacji (Agencja Produkcji Filmowej, Agencja Scenariuszowa, Film Polski – Agencja Promocji, SF „Dom”), 8 studiów filmowych, 3 wytwórnie oraz Łódzkie Centrum Filmowe. W ww. instytucjach zatrudnionych było, według stanu na 30 czerwca 2006 r., 402 osoby, przy czym najmniej w SMF (6 osób), najwięcej w WFDiF (264 osoby).

2. Stwierdzone w instytucjach filmowych nieprawidłowości w zakresie spraw organizacyjno-formalnych dotyczyły m.in. braku aktualizacji statutu bądź regulaminu organizacyjnego (9 przypadków), niepowołania rady artystyczno-programowej (10 przypadków) oraz rady pracowniczej (4 przypadki).

Obowiązujące w 9 instytucjach (SF „Oko”, SF „Perspektywa”, SF „Kadr”, WF „Czołówka”, ŁCF, WFOiPE, SFR, WFF we Wrocławiu, WFDiF) statuty bądź regulaminy organizacyjne nie były aktualizowane, mimo nowelizacji aktów prawnych wyższego rzędu bądź zmian struktury organizacyjnej instytucji.

²⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, ze zm.

W państwowych instytucjach filmowych nie został powołany organ doradczy i opiniodawczy dyrektora w sprawach związanych z działalnością artystyczną instytucji, tj. rada artystyczno-programowa. Obowiązek powołania rady wynikał z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o państwowych instytucjach filmowych.

Jedynie w SF „Kronika” działał organ doradczo-opiniodawczy - Rada Programowa Polskiej Kroniki Filmowej oraz w WFDiF - Rada artystyczno-programowa, której przewodniczącego wyznaczył Dyrektor Wytwórni, mimo że – w świetle art. 38 ust. 2 ustawy o państwowych instytucjach filmowych - pracami rady artystyczno-programowej kieruje przewodniczący rady, powołany przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego spośród członków rady.

Jako główną przyczynę braku rady artystyczno-programowej dyrektorzy instytucji wskazywali brak aktu wykonawczego, do którego wydania był zobowiązany Minister na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy o państwowych instytucjach filmowych. Ponadto, wskazywano, że - ze względu na niskie zatrudnienie i brak etatowych pracowników twórczych - powoływanie rady jest nieuzasadnione, tym bardziej że wiązałoby się to z nakładami finansowymi, w przypadku powoływania członków rady spoza etatowych pracowników.

3. W czterech instytucjach (SF „Oko”, SF „Kronika”, SMF, WFOiPE) nie działała rada pracownicza, która w świetle art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o państwowych instytucjach filmowych jest organem instytucji filmowej. Brak rady pracowniczej również był spowodowany niskim stanem zatrudnienia.

W ocenie NIK, przywołane przyczyny niepowołania rad pracowniczych oraz rad artystyczno-programowych mogą wskazywać na potrzebę zmian ustawy o państwowych instytucjach filmowych w celu dostosowania obowiązujących przepisów do realiów, w których funkcjonują instytucje filmowe.

Warunki prowadzenia działalności przez skontrolowane państwowe instytucje filmowe

1. Istniejąca od 1955 roku FilMOTEKA Narodowa w Warszawie, prowadziła swoją działalność w pomieszczeniach nie stanowiących jej własności, a podejmowane działania, zmierzające do zmiany stanu prawnego użytkowanych nieruchomości, były nieskuteczne.²⁶ Jako magazynów, FilMOTEKA używała piwnic w budynkach mieszkalnych, które nie były przystosowane do przechowywania taśm filmowych.

W okresie objętym kontrolą FilMOTEKA Narodowa prowadziła modernizację budynków magazynowych w Warszawie i w Łodzi, mimo że nie posiadała do przedmiotowych nieruchomości tytułu prawnego. Wydatki na ww. prace zostały sfinansowane ze środków budżetu państwa w łącznej kwocie 3.550 tys. zł.

²⁶ W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne dyrektor FilMOTEKI Narodowej w Warszawie poinformował NIK, że na podstawie decyzji Prezydenta Łodzi z dnia 23 listopada 2006 r. FilMOTEKA Narodowa nabyła nieruchomość przy ul. Łąkowej w Łodzi w drodze bezprzetargowej, co pozwoli na zlikwidowanie prowizorycznych magazynów taśmy filmowej przy ul. Freta i Schroedera w Warszawie.

Nieruchomość położona w Warszawie, przy ul. Wałbrzyskiej, została przekazana w użytkowanie Filmotece Narodowej decyzją nr 1 Przewodniczącego Komitetu Kinematografii z dnia 29 stycznia 1991 r. Jednocześnie Przewodniczący Komitetu Kinematografii zobowiązał dyrektora Filmoteki Narodowej do przeprowadzenia czynności prawnych niezbędnych dla uregulowania praw Filmoteki Narodowej do przekazanej nieruchomości. Do dnia zakończenia kontroli prawa do przyznanej nieruchomości nie zostały uregulowane, z uwagi m.in. na zgłoszone w 1999 r. roszczenia własnościowe.

Brak własnych nieruchomości skutkował niepełną realizacją zadań statutowych, polegających na archiwizowaniu, zabezpieczaniu i przechowywaniu materiałów filmowych poprzez m.in. zaniechanie przeprowadzenia pełnej inwentaryzacji środków trwałych, w tym wartości muzealnych.

Zbiory taśm filmowych, zgromadzone w magazynach przy ul. Chełmskiej i Wałbrzyskiej w Warszawie, zostały objęte tylko częściową inwentaryzacją; 28.923 pozycji spisowych nie zostało porównanych ze stanem kartoteki głównej, a 20.854 z ww. pozycji (magazyn przy ul. Chełmskiej) nie zostało również porównanych ze stanem ilościowym kartoteki magazynowej.

2. Państwowe instytucje filmowe zaniechały działań mających na celu uzyskanie decyzji wojewody, stwierdzającej nabycie z dniem 5 grudnia 1990 r. - na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości - prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawa własności budynków, urządzeń i lokali znajdujących się na tym gruncie. Obowiązek ten wynikał z art. 2 ust. 3 ww. ustawy, która została uchylona z dniem 1 stycznia 1998 r., a po tym terminie – z art. 200 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Przyczynami powyższego były z jednej strony - potencjalne obciążenia finansowe instytucji filmowych, z drugiej – stanowisko organu założycielskiego, utrzymującego, że możliwe będzie nieodpłatne nabycie ww. praw w drodze ustawowej.

Powyższe zaniechanie skutkuje nie tylko przedłużającym się procesem likwidacyjnym SF „Dom”, w konsekwencji czego w 2006 r. z cz. 24 budżetu państwa przekazano tej instytucji na działalność bieżącą dotację podmiotową w kwocie 30,0 tys. zł, ale również jest potencjalną przyczyną niezakończenia postępowania upadłościowego SF „Zodiak” i postępowania likwidacyjnego APF, a także może stać się przeszkodą w realizacji przyszłych decyzji Ministra w sprawie przekształceń instytucji filmowych²⁷.

Stanu prawnego użytkowanych nieruchomości nie uregulowały: państwowe instytucje filmowe, mające siedzibę przy ul. Puławskiej 61 w Warszawie (Studia Filmowe: „Kadr” „Oko” „Perspektywa”, „Tor”, „Zebra”, „Zodiak” w upadłości, „Dom” w likwidacji oraz Agencja Produkcji Filmowej w likwidacji), a także

²⁷ Zgodnie z art. 26a ust. 1 pkt 3 ustawy, jeżeli do dnia 31 grudnia 2010 r. nie zostanie podjęta decyzja o likwidacji państwowej instytucji filmowej lub państwowa instytucja filmowa nie zostanie skomercjalizowana - instytucja ta podlega likwidacji z inicjatywy ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Wytwórnia Filmów Fabularnych i Dokumentalnych – w odniesieniu do nieruchomości, położonej przy ul. Chełmskiej 21.

Na podstawie zarządzenia nr 5 z dnia 5 lipca 1989 r. Przewodniczącego Komitetu Kinematografii ośmiu instytucjom zostało przyznane prawo do nieruchomości przy ul. Puławskiej 61, które dotychczas nie zostało stwierdzone w drodze decyzji administracyjnej i potwierdzone wpisem do ewidencji gruntów.

Dopiero w sierpniu 2005 r. studia filmowe oraz Agencja Produkcji Filmowej złożyły wniosek do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o stwierdzenie nabycia prawa użytkowania wieczystego po 1/8 udziału w nieruchomości gruntowej i stwierdzenie tytułu własności po 1/8 udziału w budynku na tej nieruchomości. Do dnia zakończenia kontroli nie zostały wydane decyzje w przedmiotowej sprawie.

Ponadto, w księgach rachunkowych (inwentarzu) instytucji filmowych, mających siedzibę przy ul. Puławskiej 61, nie dokonano wydzielenia wartości gruntu, w konsekwencji czego bilanse jednostki nie zawierały informacji w zakresie ustalonym w załączniku nr 1 do ustawy o rachunkowości, co było niezgodne z art. 46 ust. 5 tej ustawy. Grunty były wykazane w łącznej wartości aktywów w grupie składników środki trwałe – budynki.

W związku z powyższym został naruszony przepis art. 9 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, stanowiący, że podatnicy są zobowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający ustalenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych. Przepisy dla obliczania kosztów amortyzacji środków trwałych odmiennie traktują budynki oraz grunty, bowiem - zgodnie z art. 16c pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych - grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntów nie podlegają amortyzacji.

3. Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie zaniechała od marca 1992 r. działań, mających na celu uzyskanie decyzji wojewody, stwierdzającej nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów przy ul. Chełmskiej 21 w Warszawie oraz prawa własności budynków, urządzeń i lokali znajdujących się na tym gruncie. W konsekwencji braku ww. decyzji, WFDiF z tytułu wieczystego użytkowania gruntów o łącznej powierzchni 7,5 ha nie uiszczała opłat określonych w art. 72 ust. 3 ww. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz nie posiadała warunków nabycia 30 budynków o łącznej powierzchni 38.391,33 m², położonych na tym gruncie.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła sposób gospodarowania nabytym mieniem przez WFDiF. Prawo wieczystego użytkowania gruntu przy ul. Cybulskiego 1 w Warszawie o powierzchni 4.440 m² o wartości 2.701,4 tys. zł zostało wniesione w 1999 r. jako wkład mieszkaniowy do Spółdzielni Mieszkaniowej „Komfort”. W ocenie NIK, WFDiF nie dołożyła należytej dbałości o swoje interesy w transakcjach ze Spółdzielnią, poprzez dopuszczenie do zaniżenia wkładu mieszkaniowego o 1.688,5 tys. zł w wyniku:

- 1) niedokonania aktualizacji wyceny wartości wnoszonego wkładu, co spowodowało jego zniżenie o 30%, tj. o 810,5 tys. zł;
- 2) nieskorzystania z możliwości odwołania od decyzji uwłaszczeniowej Wojewody Warszawskiego z dnia 11 kwietnia 1997 r. w części ustalającej cenę nabycia prawa własności budynków za kwotę 615,3 tys. zł, położonych na gruncie będącym przedmiotem wkładu (zabezpieczoną poprzez obciążenie hipoteki).

W konsekwencji, WFDiF otrzymała mniejszą powierzchnię lokali mieszkalnych - w stosunku do określonej w umowie z 1999 r. - o 370,5 m², tj. o 45,8%, a w związku z tym dopuściła do uszczuplenia możliwych do uzyskania przychodów z ich sprzedaży.

W 2001 r. WFDiF wdzierzała Spółce „Domicyl” na okres 25 lat nieruchomości - zespół pałacowy „Sielce” przy ul. Cybulskiego 3 w Warszawie. Zobowiązania długoterminowe WFDiF wobec Spółki wynosiły na dzień: 31 grudnia 2004 r. - 8.722,3 tys. zł, 31 grudnia 2005 r. - 8.554,8 tys. zł, a na dzień 30 czerwca 2006 r. - 8.473,0 tys. zł.

W ocenie NIK, powyższe zobowiązania powstały w wyniku zawarcia umowy na niekorzystnych dla WFDiF warunkach w zakresie m.in.: zobowiązania się WFDiF do uregulowania w okresie obowiązywania umowy 9% nieudokumentowanych przez dzierżawcę kosztów (nazwanych umownie „kosztami obsługi finansowania inwestycji”) w łącznej kwocie 12.176,0 tys. zł (równowartość 3.571.926 USD) oraz niezagwarantowania - w ramach wzajemnych rozliczeń - należnego WFDiF czynszu na podstawie cen rynkowych lub faktycznych uzyskiwanych przez Spółkę (według ułamkowej części pożyczek ww. Spółki).

NIK wskazuje, że określona w 2006 r. w ogłoszeniu o przetargu cena sprzedaży wdzierzawionej nieruchomości, tj. 15.780,0 tys. zł (powiększona o 22% podatek od towarów i usług), pokrywała wyłącznie wartość prawa wieczystego użytkowania gruntu - 10.546,9 tys. zł oraz zobowiązania WFDiF wobec „Domicyl” (według stanu na dzień 30.06.2006 r.), natomiast nie pokrywała wcześniej uregulowanych zobowiązań wobec Spółki za prace remontowo-modernizacyjne wraz z kosztami obsługi finansowej w kwocie 9.832,1 tys. zł. W związku z brakiem rozstrzygnięcia pierwszego przetargu na sprzedaż nieruchomości, do której prawo pierwokupu przysługuje Spółce „Domicyl”, jej cena - zgodnie z art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami - może zostać obniżona o 50%, a jeżeli drugi przetarg zakończy się wynikiem negatywnym - cena nieruchomości zostanie ustalona w rokowaniach z nabywcą w wysokości nie niższej niż 40% jej wartości (art. 67 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy). W konsekwencji, sprzedaż przedmiotowej nieruchomości może narazić WFDiF na stratę.

Ponadto, WFDiF zaniżyła w księgach rachunkowych w 2005 r. i 2006 r. wartość prawa użytkowania wieczystego gruntu przy ul. Cybulskiego 3 o 7.567,7 tys. zł oraz zaniżyła koszty amortyzacji ww. prawa - za 2005 r. o - 594,0 tys. zł, za I półrocze 2006 r. - o 297,0 tys. zł, co było niezgodne z art. 28 ust. 1 pkt 1a i art. 31 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w świetle których wartość nieruchomości wycenia się według wartości godziwej i dokonuje od tak ustalonej wartości odpisów amortyzacyjnych.

Sytuacja finansowa skontrolowanych państwowych instytucji filmowych

1. W latach 2004-2006 (I półrocze) niektóre skontrolowane państwowe instytucje filmowe realizowały plany finansowe w niepełnym zakresie.

Niepełne wykonanie planu finansowego w 2004 r. stwierdzono m.in. w SF „Kadr”, które zrealizowało plan na poziomie 19,1% po stronie przychodów oraz 15,9% po stronie kosztów oraz w SF Oko (odpowiednio: 15,2% i 9,3%). Natomiast WFOiPE zrealizowała planowane przychody w: 31,9% - w 2004 r., 29,4% - w 2005 r. i 14,7% - w I półroczu 2006 r., co świadczy, w ocenie NIK, o sporządzaniu planów bez wnikliwej analizy faktycznych możliwości pozyskania środków.

Za 2004 r. ujemnym wynikiem finansowym zamknęły swoją działalność m.in.: WFF we Wrocławiu (-663 tys. zł), SF Zebra (-424 tys. zł), SF Tor (-199 tys. zł); za 2005 r. - SF Tor (-558 tys. zł), WFF we Wrocławiu (-239 tys. zł); za I półrocze 2006 r. - SF „Zebra” (-433 tys. zł), SF „Oko” (-353 tys. zł), SF „Kadr” (-221 tys. zł), SF „Perspektywa” (-198 tys. zł).

W ocenie NIK, osiąganie ujemnych wyników finansowych było m.in. konsekwencją niedostosowania wysokości ponoszonych kosztów do uzyskiwanych przychodów oraz braku skutecznych działań w celu pozyskania środków, w tym pozabudżetowych.

2. Według stanu na 31 grudnia 2004 r., zobowiązania wykazało 14 instytucji filmowych na kwotę 3.940 tys. zł, w tym wymagalne 3.925 tys. zł; na koniec 2005 r. zobowiązania 13 instytucji filmowych wynosiły 3.585 tys. zł (zobowiązania wymagalne); według stanu na 30 czerwca 2006 r. zobowiązania 12 instytucji filmowych wynosiły 2.999 tys. zł, w tym wymagalne – 2.970 tys. zł. Należy podkreślić, że w znacznej części były to zobowiązania instytucji postawionych w stan likwidacji bądź upadłości.

Spośród skontrolowanych państwowych instytucji filmowych zobowiązania za 2004 r. wykazały m.in.: SF „Oko” – 459,6 tys. zł, WFF – 246,1 tys. zł, WFOiPE – 186 tys. zł, SMF – 100,1 tys. zł; za 2005 r. - SF Oko – 827,6 tys. zł, WFF – 182,6 tys. zł, WFOiPE – 131,4 tys. zł; za I półrocze 2006 r. - SF Oko – 167,7 tys. zł, WFF – 203,9 tys. zł, WFOiPE – 143,2 tys. zł.

W 4 państwowych instytucjach filmowych (WFDiF, SF „Oko”, SF „Kronika”, WF „Czołówka”), stwierdzono nierzetelne sporządzanie sprawozdań Rb-Z. Instytucje te nie wykazały zobowiązań w łącznej kwocie 2.219,6 tys. zł, w tym na koniec: 2004 r. – 665,1 tys. zł, 2005 r. – 676,5 tys. zł, I półrocza 2006 r. – 878 tys. zł.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisu § 8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych²⁸ oraz § 2 załącznika nr 6 do rozporządzenia

²⁸ Dz. U. Nr 148, poz. 1653.

Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁹.

Wykazywanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej stanowi – w świetle art. 18 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – naruszenie dyscypliny finansów publicznych. (wcześniej - art. 138 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych).

W wyniku nieterminowo regulowanych zobowiązań 2 instytucje filmowe (SF „Kronika” oraz WFOiPE) zostały obciążone odsetkami w łącznej kwocie 40 tys. zł. Należy zaznaczyć, że zapłata karnych odsetek w łącznej wysokości 20,3 tys. zł przez SF „Kronika” związana była z przejęciem zobowiązań łączonego SF „Wir”.

Niewykonanie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat stanowi – w świetle art. 16 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - naruszenie dyscypliny finansów publicznych (poprzednio - art. 138 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych).

3. Należności w latach objętych kontrolą wykazywało 14 instytucji filmowych i wynosiły one odpowiednio na koniec badanych okresów: 6.921,8 tys. zł, 8.538,3 tys. zł, 6.357,4 tys. zł.

Należności za 2004 r. wykazało 14 na 20 instytucji filmowych w łącznej kwocie 6.921,8 tys. zł (w tym: WFDiF – 3.175,6 tys. zł, SF „Oko” – 1.307,5 tys. zł, WF „Czołówka” – 697,2 tys. zł); za 2005 r. - 14 na 18 instytucji filmowych w wysokości 8.538,3 tys. zł (w tym: WFDiF – 4.513,4 tys. zł, SF „Oko” – 1.887,5 tys. zł, WF „Czołówka” – 1.099,7 tys. zł); za I półrocze 2006 r. - 14 na 18 instytucji filmowych w kwocie 6.357,4 tys. zł (w tym: WFDiF – 3.802,9 tys. zł, WF „Czołówka” – 1.093,4 tys. zł, SF „Oko” – 620,8 tys. zł).

Powyższe dane, wynikające z przedkładanych organowi założycielskiemu sprawozdań Rb-N, nie są miarodajne, ze względu na niewykazanie przez 2 instytucje filmowe (SF „Oko” oraz SF „Kronika”) należności w łącznej kwocie 501,2 tys. zł, w tym na koniec: 2004 r. – 73,2 tys. zł, 2005 r. – 405,8 tys. zł, I półrocza 2006 r. – 22,2 tys. zł.

Powyższe były niezgodne z § 12 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych. Wykazywanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej stanowi – w świetle art. 18 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

²⁹ Dz. U. Nr 113, poz. 770.

Stwierdzono przypadki nienaliczania karnych odsetek, przewidzianych w umowach, dopuszczenia do powstania należności wymagalnych w wyniku nieegzekwowania należności w terminie lub niezawierania pisemnych umów, gwarantujących maksymalne zabezpieczenie regulowania należności.

WFDiF dopuściła do powstania należności wymagalnych, które wynosiły: na dzień 31 grudnia 2004 r. – 3.175,6 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2005 – 4.513,4 tys. zł, a na dzień 30 czerwca 2006 r. – 3.802,9 tys. zł. W ocenie NIK, powstanie tych należności było wynikiem m.in. realizowania przez WFDiF usług na rzecz kontrahentów na podstawie zamówień, a nie pisemnych umów, gwarantujących maksymalne zabezpieczenie regulowania należności.

W okresie objętym kontrolą Studio Miniatur Filmowych w Warszawie nie wykorzystywało wszystkich możliwych środków prawnych w celu wyegzekwowania należności od dłużników, a jedynie ograniczyło się do wysyłania kontrahentom potwierdzeń sald należności i wezwania do dobrowolnej zapłaty. W badanym okresie Studio nie kierowało do kontrahentów ostatecznych i przesądowych wezwań do zapłaty, jak również nie skorzystało z możliwości dochodzenia należności na drodze postępowania sądowego.

Do dnia zakończenia kontroli SF „Oko” nie wyegzekwowało od Telewizji Polskiej S.A. (z powodu zaginięcia u dłużnika faktury) należności z tytułu opłaty licencyjnej w kwocie 2.440,00 zł, której termin płatności minął 3 listopada 2005 r. Dopiero w dniu 10 listopada 2006 r., w związku z ustaleniami kontroli NIK, Studio wystawiło i przekazało dłużnikowi duplikat faktury.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, niepobranie lub niedochodzenie należności jednostki sektora finansów publicznych albo dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych (wcześniej art. 138 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r.).

3.2.3. Prawidłowość wykorzystania środków publicznych na funkcjonowanie kinematografii

Źródła finansowania zadań z zakresu kinematografii

1. W latach 2004-2006 (I półrocze) z cz. 24 budżetu państwa finansowano działalność odpowiednio 5, 7 i 6 instytucji filmowych oraz Filmoteki Narodowej w Warszawie, a w latach 2005-2006 – także Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Powyższym jednostkom przekazano środki budżetowe w łącznej kwocie 95.902 tys. zł, z czego: w 2004 r. – 28.516 tys. zł (w tym 1.500 tys. zł na wydatki majątkowe dla 1 instytucji), w 2005 r. – 44.022 tys. zł (w tym 3.158 tys. zł na wydatki majątkowe dla 3 instytucji), w I półroczu 2006 r. – 23.364 tys. zł (w tym 1.179 tys. zł na wydatki majątkowe dla 2 instytucji). Ponadto, w latach 2004-2005 przekazano dotacje pochodzące ze środków z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa 2 instytucjom filmowym w łącznej kwocie 1.459 tys. zł, a w 2006 r. – na podstawie art. 47e ustawy o grach i zakładach wzajemnych - kwotę 6,1 mln zł na rzecz PISF.

2. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie planowania, finansowania i rozliczania środków na zadania z zakresu kinematografii polegały m.in. na:

- 1) nieopracowaniu zasad i kryteriów ustalania wysokości dotacji podmiotowych dla jednostek podległych i nadzorowanych; podstawą określenia ich wysokości były tylko ogólne wytyczne zawarte w pismach Ministra Finansów;

Należy podkreślić, że na potrzebę opracowania oraz wdrożenia zasad i kryteriów ustalania wysokości dotacji podmiotowych NIK wskazywała po kontroli pn. „Wykorzystanie środków publicznych na funkcjonowanie instytucji kultury prowadzonych przez Ministra Kultury;

- 2) przekazywaniu podległym jednostkom dotacji na wydatki inwestycyjne, mimo że inwestycje przez nie realizowane nie były przygotowane w zakresie określonym w § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad finansowania inwestycji z budżetu państwa; które obowiązywało do dnia 1 lipca 2006 r.³⁰;

W konsekwencji, Ministerstwo m.in. przekazało FilMOTECE Narodowej w Warszawie, w latach 2004-2005, kwotę łączną 3.489,3 tys. zł na modernizację budynku magazynowego przy ul. Wałbrzyskiej, mimo że instytucja nie posiadała dokumentu stwierdzającego prawo dysponowania nieruchomością, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia;

- 3) nieprzestrzeganiu zasad dofinansowania środkami publicznymi zadań z zakresu kinematografii, określonych w zarządzeniu nr 23 Ministra Kultury z dnia 27 września 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków dofinansowywania środkami publicznymi zadań z zakresu kinematografii, jako części kultury narodowej i europejskiej³¹.

Minister Kultury podjął 7 decyzji na łączną kwotę 7.795 tys. zł o przyznaniu dofinansowania, bez zasięgnięcia opinii zespołów ekspertów oceniających projekty, co było niezgodne z § 4 ust. 1 ww. zarządzenia nr 23. NIK nie kwestionuje potrzeby dofinansowania tych projektów filmowych, których realizacja wynikała z okoliczności niemożliwych do przewidzenia (np. sytuacja polityczna na Ukrainie). Natomiast – jako czynnik sprzyjający korupcji – uznaje jednoosobowe podejmowanie decyzji w sprawie dofinansowania, wbrew obowiązującym uregulowaniom.

Nie były przestrzegane limity – procentowe i kwotowe – dofinansowywania przedsięwzięć, określone w § 8 i 9 ww. zarządzenia Ministra Kultury. Środki - przekazane na 9 produkcji filmowych w kwotach wyższych niż wynikające z wewnętrznych uregulowań (przy uwzględnieniu prawidłowo zastosowanych zwiększeń) – wyniosły łącznie 3.612,5 tys. zł. Zwiększanie dofinansowania, na wnioski producenta, niezgodnie z obowiązującymi regułami, jest również – w ocenie NIK – korupcjogenne.

³⁰ Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa nie wprowadziło zasadniczych zmian w tym przedmiocie.

³¹ Dz. Urz. MK Nr 7, poz. 39.

Zaakceptowany przez Ministerstwo Kultury wzór umowy, stosowany przez Agencję Produkcji Filmowej, wbrew zapisowi § 5 ust. 1 ww. zarządzenia z dnia 27 września 2004 r., nie określał zakresu dofinansowania produkcji filmowych.

O zmianę zasad przekazywania środków budżetowych na produkcję filmów - poprzez m.in. określenie składników kosztów produkcji filmowej, które mogą być finansowane ze środków budżetowych oraz przeznaczanie dotacji budżetowej na finansowanie konkretnych elementów kosztów filmu – NIK wniosowała po kontroli, przeprowadzonej w 1993 r.

3. Do dnia 18 sierpnia 2005 r. trzy instytucje filmowe (Agencja Produkcji Filmowej, Agencja Scenariuszowa, Film Polski – Agencja Promocji), z otrzymanych w ramach dotacji podmiotowych środków, finansowały – na podstawie umów – zadania realizowane przez instytucje filmowe, nadzorowane przez Ministra oraz przedsiębiorców.

W 2004 r. Agencja Produkcji Filmowej dofinansowała łącznie 114 filmów na kwotę 16.531 tys. zł, w tym: 37 filmów fabularnych, 43 filmy dokumentalne, 30 filmów animowanych, 4 filmy oświatowe. W 2005 r. APF przekazała 26.005,1 tys. zł na 169 filmów, w tym: 55 filmów fabularnych, 54 filmy dokumentalne, 54 filmy animowane, 6 filmów oświatowych – 157,1 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r., do wypłaty na podstawie umów zawartych w latach wcześniejszych, pozostała kwota 20.444,1 tys. zł na dofinansowanie 80 filmów³², w tym: 25 fabularnych – 15.982,0 tys. zł, 22 dokumentalnych – 1.682,0 tys. zł, 29 animowanych – 2.748,7 tys. zł, 4 oświatowych – 31,4 tys. zł.

Łączna kwota, wynikających z decyzji Przewodniczącego Komitetu Kinematografii i Ministra Kultury oraz listów intencyjnych, potencjalnych zobowiązań APF wynosiła 31.467,1 tys. zł, w tym: na podstawie decyzji – 23.342,1 tys. zł, listów intencyjnych – 8.125 tys. zł.

Agencja Scenariuszowa z dotacji podmiotowej na 2004 r. sfinansowała 22 umowy z autorami w kwocie 63,7 tys. zł, 102 umowy z producentami w kwocie 1.005,8 tys. zł oraz honoraria ekspertów i promotorów w kwocie 30,5 tys. zł. W 2005 r. AS sfinansowała 15 umów z autorami w kwocie 58,1 tys. zł, 89 umowy z producentami w kwocie 836,5 tys. zł oraz honoraria w kwocie 6,4 tys. zł.

Film Polski – Agencja Promocji dotację budżetową na 2004 r. w kwocie 1.978 tys. zł wydatkowała na dofinansowanie kosztów działalności statutowej – 1.508 tys. zł, w tym na: organizację pokazów polskich filmów w kraju i za granicą – 600 tys. zł, promocję polskich filmów za granicą – 544 tys. zł, promocję polskich filmów rozpowszechnianych w kinach – 80 tys. zł, zadania w zakresie edukacji i upowszechniania kultury filmowej – 284 tys. zł oraz na dofinansowanie kosztów utrzymania Agencji – 470 tys. zł. W 2005 r. Agencja otrzymała i wykorzystała dotację podmiotową w wysokości 3.034 tys. zł, z tego na dofinansowanie kosztów działalności statutowej – 2.444 tys. zł (w tym 1.200 tys. zł na zadania związane

³² Zobowiązania finansowe, wynikające z umów zawartych przez APF – w związku z postawieniem w stan likwidacji tej instytucji - zostały przejęte w 2006 r. przez PISF.

z upowszechnianiem kultury filmowej w Sieci Kin Studyjnych) oraz na dofinansowanie kosztów utrzymania – 590 tys. zł.

W okresie od 12 maja do 30 września 2006 r. Polski Instytut Sztuki Filmowej zawarł 81 umów na łączną kwotę 17.641,6 tys. zł, w tym na: dofinansowanie projektów (development oraz stypendia dla scenarzystów) – 65 umów na kwotę 4.345,7 tys. zł, produkcję filmów – 18 umów na kwotę 13.295,9 tys. zł. Ponadto, na pozostałe zadania w zakresie: upowszechniania kultury filmowej, promocję polskiego filmu za granicą, rozwój kin i dystrybucję filmów, doskonalenie zawodowe Instytut przeznaczył kwotę łączną 12.088,1 tys. zł. Stopień realizacji powyższych umów na dzień 30 września 2006 r. wynosił 21,9%, tj. 17.192,6 tys. zł.

Wykorzystanie środków przez państwowe instytucje filmowe

1. W latach 2004–2006 (I półrocze) odpowiednio 2, 4 i 3 instytucje filmowe, objęte kontrolą, otrzymały środki z cz. 24 budżetu państwa w łącznej kwocie 4.739 tys. zł, z czego: w 2004 r. – 1.250 tys. zł, w 2005 r. – 2.453 tys. zł (w tym 350 tys. zł na wydatki majątkowe dla WFDiF), w I półroczu 2006 r. – 1.036 tys. zł, w tym 860 tys. zł na wydatki majątkowe dla WFDiF (przy planowanych na cały rok 2.509 tys. zł dla 6 instytucji, w tym 1.500 tys. zł dla WFDiF).

Ponadto, w 2005 r. przekazano dotację pochodzącą ze środków z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa, Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu na zakup nowoczesnego sprzętu filmowego w wysokości 600 tys. zł.

2. Dwie instytucje filmowe (Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie, Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu) nierzetelnie rozliczyły otrzymane środki:

- 1) WFDiF w rozliczeniu otrzymanej w 2004 r. dotacji podmiotowej w wysokości 900,0 tys. zł, z przeznaczeniem na przekopiowanie archiwalnych materiałów filmowych z taśmy łatwopalnej „nitro”, bezpodstawnie zwiększyła koszty poniesione przez Zakład Wytwórni - Laboratorium Filmowe z tytułu wykonania ww. usługi na rzecz Archiwum Filmowego Wytwórni o 25% narzut kosztów ogólnozakładowych, tj. 180,3 tys. zł, bowiem wzajemne usługi świadczone między Zakładami są wyceniane bez ww. narzutu, co wynika z Instrukcji w sprawie dokumentacji uruchamiania i rozliczania usług i wyrobów świadczonych przez komórki Wytwórni,
- 2) WFF we Wrocławiu nierzetelnie rozliczyła dotację w wysokości 600 tys. zł poprzez ujęcie w rozliczeniu 4 faktur, wystawionych przed dniem zawarcia umowy z Ministerstwem Kultury, na łączną kwotę netto 25,4 tys. zł oraz nieplanowanego kosztu obsługi prawnej zadania – 2,5 tys. zł. Ponadto, koszt zadania został wykazany w kwocie brutto, mimo iż WFF wystąpiła do właściwego urzędu skarbowego o zwrot podatku VAT. W związku z postanowieniami zawartej umowy i faktycznymi kosztami zadania, WFF powinna dokonać zwrotu środków w wysokości 118,9 tys. zł.

Zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych, obowiązującej do dnia 31 grudnia 2005 r., dotacje udzielone z budżetu państwa pobrane w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu państwa

wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie do dnia 28 lutego roku następującego po roku, w którym udzielono dotacji. Również w świetle, obowiązującej od dnia 1 stycznia 2006 r., ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, dotacja otrzymana z budżetu w kwocie wyższej niż niezbędna na finansowanie dotowanego zadania, jest dotacją pobraną w nadmiernej wysokości i podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie do dnia 28 lutego roku następującego po roku, w którym udzielono dotacji (art. 145 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy).

W świetle art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację (wcześniej art. 138 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych).

3. Podstawowym źródłem finansowania produkcji filmowej były środki, pochodzące z cz. 24 budżetu państwa, przekazywane – na podstawie zawieranych umów – przez Agencję Produkcji Filmowej. W latach objętych kontrolą APF dofinansowała produkcję 44 filmów, realizowanych przez państwowe instytucje filmowe, w łącznej kwocie 14.583 tys. zł³³.

Ponadto, instytucje filmowe dysponowały środkami pozyskanymi od koproducentów i inwestorów (m.in. TVP S.A., komercyjnych stacji telewizyjnych), przychodami ze świadczonych usług i wynajmu pomieszczeń oraz z wpływów ze sprzedaży licencji do filmów.

4. Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji ww. umów dotyczyły przede wszystkim wykazywania nierzetelnych danych w rozliczeniach kosztów filmów.

- Udział WFDiF w finansowaniu kosztów wyprodukowanych trzech filmów (Pt.: „Pamiętnik”, „Losy wyklętych”, „Czeka na nas świat”) w łącznej kwocie 3.889,5 tys. zł, polegający wyłącznie na wniesieniu wkładu rzeczowego - będącego równoważnością świadczonych usług na potrzeby filmów przez Zakłady Wytwórni, stanowił zaledwie 28,7% (1.116,4 tys. zł), natomiast udział środków PISF i APF - 63,0% (2.450,0 tys. zł). W wyniku przyjęcia wartości usług świadczonych na potrzeby tych filmów przez Zakłady Wytwórni wg zasad stosowanych jak dla kontrahentów zewnętrznych, tj. uwzględniających 25% narzut kosztów ogólnych oraz 10% zysk, koszty produkcji filmów zostały zawyżone o 255,2 tys. zł. Było to działaniem nierzetelnym, ponieważ na podstawie wewnętrznych uregulowań, wartość usług świadczonych pomiędzy Zakładami (na potrzeby własne) wycenia się bez uwzględnienia ww. narzutów. W konsekwencji, została zawyżona kwota dofinansowania filmów – w części akceptowanego przez APF dofinansowania kosztów ogólnych - o 13,9 tys. zł.
- WF „Czołówka” nierzetelnie sporządziła sprawozdania z realizacji 5 na 7 zakończonych produkcji filmowych, wykazując koszty filmów wyższe od wynikających z ewidencji księgowej, np. w rozliczeniu filmu pt. „Człowiek – religie na przełomie tysiącleci” podano, że całkowity koszt produkcji wyniósł 297,5 tys. zł, podczas gdy według ewidencji księgowej kwota ta wyniosła 275,9 tys. zł i była niższa o 21,2 tys. zł od kosztu planowanego (297,2 tys. zł).

³³ Powyższe dane obejmują również produkcje SF „Wir”, połączonego w 2005 r. ze SF „Kronika” (2 filmy z dofinansowaniem w kwocie 76,8 tys. zł).

5. Państwowe instytucje filmowe realizowały plany merytoryczne w niepełnym zakresie, angażując środki własne w produkcję filmów w niewielkim stopniu.

Niskie zaangażowanie w latach objętych kontrolą w realizację podstawowego obowiązku statutowego, tj. produkcję filmów, stwierdzono w: SF „Kadr”, SF „Oko”, WFDiF w Warszawie, WFOiPE, WFF we Wrocławiu.

- Studio Filmowe „Kadr”³⁴ oraz Studio Filmowe „Oko” w badanym okresie zrealizowały jedynie po jednym filmie, mimo że dysponowały środkami finansowymi, w tym pochodzącymi głównie ze sprzedaży licencji do wyprodukowanych w latach wcześniejszych filmów; np. SF „Oko” w badanym okresie uzyskało przychody z tego tytułu w łącznej kwocie 3.848 tys. zł.
- Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi na 2004 r. zaplanowała produkcję 15 filmów, z czego faktycznie zakończono produkcję 5 (33,3%), a 3 (20%) przeniesiono do planu na 2005 r. jako kontynuację prac; w 2005 r. zaplanowano produkcję 22 filmów, a zrealizowano jeden (4,5%).
- Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie wykorzystywała w niewielkim stopniu środki finansowe, pochodzące ze zwolnień od podatku dochodowego za lata 1999-2003 - na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych³⁵ - na produkcję filmową. Zgromadzone fundusze z tego tytułu, z przeznaczeniem na produkcję, wynosiły na początek 2004 r. - 7.410,9 tys. zł, a do 30 czerwca 2006 r. z tego źródła zapewniono wkład rzeczowy Wytwórni w wysokości 1.549,4 tys. zł w koprodukcję i produkcję 17 filmów oraz dofinansowano 5 projektów scenariuszowych na kwotę 18,5 tys. zł.

Zauważalna jest tendencja spadkowa w liczbie zrealizowanych filmów dokumentalnych, oświatowych i animowanych, których produkcja znajduje się poza polem zainteresowania potencjalnych inwestorów, jako niegwarantująca - w odróżnieniu od produkcji fabularnych - wpływów z eksploatacji.

Pierwszym, i często jedynym, polem eksploatacji tych filmów jest telewizja, stąd głównym inwestorem (koproducentem) jest TVP S.A. oraz - w ramach mecenatu państwa - Polski Instytut Sztuki Filmowej, a wcześniej - Agencja Produkcji Filmowej.

W latach objętych kontrolą państwowe instytucje filmowe wyprodukowały 17 filmów dokumentalnych, 7 oświatowych, 9 animowanych. Dyrektorzy kontrolowanych instytucji wskazywali, że TVP S.A. preferuje zakup licencji od dystrybutora zagranicznego niż dofinansowywanie krajowych filmów animowanych, a wyprodukowanie filmów - za środki własne i budżetowe - bez wcześniej zapewnionej emisji w telewizji publicznej, jest działaniem ryzykownym.

Głównymi przyczynami ograniczeń w produkcji filmów były nieskuteczne działania instytucji w pozyskiwaniu środków finansowych, co wynikało z jednej strony z braku projektów, którymi byłiby zainteresowani potencjalni inwestorzy, a z drugiej - długotrwałe, często nieefektywne, negocjacje w sprawie współfinansowania zamierzeń produkcyjnych.

Zarzut przedłużających się negocjacji w sprawie dofinansowania filmów był podnoszony przez dyrektorów instytucji filmowych w stosunku do TVP S.A. oraz

³⁴ W styczniu 2004 r. Studio dokonało rozliczenia filmu pt. „Polscy Nobliści”, wyprodukowanego w 2003 r., a w 2005 r. zrealizowało film pt. „Laszczka”.

³⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, ze zm.

Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. W składanych wyjaśnieniach wskazywano, że brak decyzyjności przedstawicieli ww. instytucji utrudnia realizację zamierzeń produkcyjnych. Podnoszono również, że podejmowane decyzje w sprawie dofinansowania przez PISF w wysokości niższej od wnioskowanej lub zaakceptowanej przez ekspertów, oceniających projekt, skutkuje niemożnością zrealizowania filmu w planowanych terminach, z uwagi na konieczność poszukiwania innych koproducentów lub inwestorów.

Wykorzystanie środków publicznych przez przedsiębiorców

1. W latach 2004-2006 (I półrocze) 12 przedsiębiorców, objętych badaniami kontrolnymi, realizowało 54 filmy z udziałem środków publicznych, uzyskanych na podstawie umów zawartych z APF lub PISF,³⁶ w których kwotę łączną dofinansowania określono w wysokości 27.904,2 tys. zł.

Z ww. liczby filmów – produkcja 37 filmów została ukończona, a 17 (na dzień zakończenia czynności kontrolnych w jednostkach) – była w trakcie realizacji. Przekazane środki publiczne na produkcję (zakończoną lub w toku) stanowiły kwotę 24.103,5 tys. zł, tj. 86,4% w stosunku do kwot określonych w umowach.

2. Stwierdzono, że na etapie wnioskowania bądź zawierania umowy, przedsiębiorcy podawali informacje niezgodne ze stanem faktycznym.

Wnioskując o częściowe sfinansowanie kosztów produkcji filmu pt. „Po sezonie”, Spółka Close Up wprowadziła w błąd Ministra Kultury i Agencję Produkcji Filmowej poprzez zapewnienie, że wynagrodzenia realizatorów i aktorów będą płatne z wpływów uzyskanych ze sprzedaży filmu, ponieważ ww. zadeklarowali gotowość uczestniczenia w produkcji filmu w formie „kredytowej”.

Analiza 9 umów z realizatorami i aktorami, wymienionymi we wniosku o dofinansowanie, wykazała, że wynagrodzenie - płatne z wpływów uzyskanych z dystrybucji – stanowiło tylko część honorarium. Pozostałe wynagrodzenie zostało sfinansowane środkami publicznymi, otrzymanymi na podstawie umowy zawartej w dniu 21 stycznia 2005 r. z APF. Różnica w wysokości honorariów, określonych we wniosku o dofinansowanie w stosunku do kwot ustalonych w umowach objętymi badaniami kontrolnymi, wynosiła łącznie 312,3 tys. zł.

Zdaniem NIK, wysokość honorariów realizatorów i aktorów, ustalona w zawieranych przez Spółkę umowach, była zawyżona, czym naruszała postanowienia umowy z APF, zgodnie z którą (§ 5 ust. 3) producent był zobowiązany do starannego przeprowadzenia produkcji filmu, z zachowaniem zasad racjonalnej gospodarki i należytej dbałości o ochronę interesów inwestora.

Wysokość honorarium, według umowy z odtwórcami głównych ról filmu pt. „Po sezonie”, w przeliczeniu na 1 dzień zdjęciowy, wynosiła od 8 tys. zł do 10,6 tys. zł, podczas gdy – przykładowo – w umowach z odtwórcami głównych ról drugiego filmu

³⁶ Badaniami kontrolnymi zostały objęte również umowy, zawarte przez przedsiębiorców z APF przed 2004 r., z uwagi na fakt, że zapłata ostatniej raty środków publicznych następowała po zakończeniu filmu i rozliczeniu końcowym, których termin przypadał na lata objęte kontrolą.

realizowanego przez Spółkę – pt. „Samotność w sieci”, stawka za jeden dzień zdjęciowy została ustalona w wysokości 4 tys. zł.

Również honoraria ustalone w umowach zawartych z realizatorami filmu, w tym także z Prezesem Zarządu Spółki jako operatorem obrazu i kamery, były wyższe niż wykazane jako wkład rzeczowy we wniosku o dofinansowanie. Część honorariów, wypłacona na podstawie 5 umów z realizatorami, została sfinansowana ze środków publicznych (239,3 tys. zł), przy czym – w ocenie NIK – wypłacone honoraria stanowiły godziwą zapłatę za przedmiot umów.

W zawartej w dniu 6 października 2003 r. z APF umowie na dofinansowanie filmu pt. „Królestwo bajki” Prezes Zarządu Studia Filmowego „Kalejdoskop” Sp. z o. o. oświadczył, iż nabył autorskie prawa majątkowe do scenariusza filmu w zakresie umożliwiającym realizację filmu (§ 1 ust. 2), mimo że podpisanie umowy na napisanie scenariusza oraz przeniesienie do niego praw nastąpiło dopiero w dniu 5 stycznia 2004 r. Fakt złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia NIK oceniła negatywnie.

3. Wyniki kontroli u przedsiębiorców wskazały, że nie w pełni były realizowane postanowienia, określone w umowach o dofinansowanie filmów ze środków publicznych. Przedsiębiorcy nie wywiązali się z przyjętych zobowiązań w zakresie: przestrzegania harmonogramu produkcji oraz informowania o wpływach z eksploatacji filmu.

Opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów produkcji filmów NIK stwierdziła u 10 przedsiębiorców – producentów 41 filmów³⁷.

Należy podkreślić, że występujące rozbieżności pomiędzy terminami planowanymi a wykonanymi nie były kwestionowane przez APF, który akceptował przedkładane przez przedsiębiorców rozliczenia końcowe filmów. W złożonych wyjaśnieniach kierownicy jednostek kontrolowanych wskazywali, że APF był informowany (w formie telefonicznej) o niemożności dochowania terminów wynikających z harmonogramów, stanowiących załącznik do umów, a mimo tego APF nie występował z inicjatywą podpisania aneksu, wbrew postanowieniom § 16 zawieranych umów, zgodnie z którym wszelkie zmiany umowy wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

W 2 przypadkach (Spółka Vision, Akson Studio) stwierdzono, że dotacjobiorcy nie informowali lub nieterminowo poinformowali dysponenta środków publicznych o wpływach ze sprzedaży filmów, pomimo obowiązku, wynikającego z § 10 pkt 5 zawartych umów, informowania pisemnie o wszystkich wpływach raz na kwartał.

³⁷ Dokonując oceny nieterminowości, NIK wzięła pod uwagę przekroczoną – w stosunku do planowanej - liczbę miesięcy oraz argumentację przedsiębiorców, wskazujących na obiektywne trudności w dochowaniu terminów, określonych w harmonogramach produkcji. Stąd w odniesieniu tylko do 3 przedsiębiorców, realizujących 4 filmy, NIK w wystąpieniach pokontrolnych wskazała - jako uchybienie - opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów produkcji.

4. Sporządzone przez 3 przedsiębiorców (Spółki: Close Up, Vision, Filmcontact) rozliczenia kosztów realizowanych filmów zostały przedłożone dysponentowi środków publicznych nieterminowo oraz niezgodnie ze stanem faktycznym³⁸.

Wykazane przez Spółkę Close Up - w przedłożonym Agencji Produkcji Filmowej w likwidacji wynikowym rozliczeniu produkcji filmu pt. „Po sezonie” - koszty ogółem filmu zostały wykazane w kwocie o 687,5 tys. zł wyższej niż zaewidencjonowane na koncie analitycznym, dotyczącym kosztów produkcji tego filmu. W poszczególnych pozycjach kosztowych wykazano:

- 1) kwoty wyższe niż wynikające z ksiąg w pozycji: materiały o 40,2 tys. zł, płace o 335,5 tys. zł, transport o 69,3 tys. zł, delegacje o 65,5 tys. zł, usługi obcych przedsiębiorstw o 104,3 tys. zł, inne koszty bezpośrednie o 9,6 tys. zł, usługi technologiczne o 90,7 tys. zł;
- 2) kwoty niższe niż wynikające z ksiąg w pozycji czynsze i dzierżawy o 69,5 tys. zł.

Należy podkreślić, że całość kosztów zaewidencjonowanych została sfinansowana środkami publicznymi (1 mln zł), wkładem rzeczowym WFDiF (182,8 tys. zł) oraz środkami własnymi Spółki w kwocie 2,2 tys. zł (przy deklarowanym wkładzie gotówkowym – 13,4 tys. zł).

Nieprawidłowości w zakresie spraw księgowo-finansowych

1. Wyniki kontroli w państwowych instytucjach filmowych wskazują na zaniedbania w zakresie spraw księgowo-rachunkowych:

- 1) w 7 przypadkach (SF „Oko”, SF „Perspektywa”, SF „Tor”, WF „Czołówka”, SF „Kronika”, WFOiPE, WFDiF) obowiązujące zasady (polityka) rachunkowości nie były aktualizowane lub zostały ustalone niezgodnie z wymogami określonymi w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości;

Przykładowo: Wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości polityki rachunkowości nie aktualizowali dyrektorzy: WFDiF, WFOiPE, SF „Tor”;

Dokumentacja opisująca przyjęte w SF „Kronika” zasady rachunkowości nie zawierała: opisu metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg przy użyciu komputera oraz opisu systemu służącego ochronie dowodów księgowych i innych dokumentów stanowiących podstawę zapisów dokonanych w księgach rachunkowych;

- 2) w 2 przypadkach (SF „Tor”, SF „Perspektywa”) stwierdzono ewidencjonowanie kosztów niezgodnie z zasadami, określonymi w ustawie o rachunkowości;

³⁸ Wysokość kosztów zrealizowanych w poszczególnych pozycjach kosztowych była różna od planowanych we wszystkich, objętych badaniami kontrolnymi, 37 produkcjach zakończonych. Dokonując oceny przekroczenia planowanych kosztów, zarówno w poszczególnych pozycjach, jak i globalnie, NIK wzięła pod uwagę fakt, że przekroczenia planowanych kosztów nie skutkowały obciążeniem budżetu państwa, bowiem zgodnie z § 6 umów zawartych przez APF z przedsiębiorcami, każde przekroczenie wydatków poza kwoty wyszczególnione w kosztorysie filmu obciążało dotacjobiorcę.

W SF „Tor” koszty w wysokości 132,2 tys. zł, poniesione na etapie prac przedprodukcyjnych 9 filmów, których produkcja została zaniechana, ewidencjonowano na kontach zespołu 5, podczas gdy winne one być księgowane na kontach zespołu 6 (konto 640-2 - Koszty poniesione przed rozpoczęciem produkcji). Stosowana w Studiu praktyka skutkowała – z chwilą podjęcia decyzji o zaprzestaniu produkcji – przeksięgowaniem poniesionych kosztów na koszty ogólnozakładowe (konto 550), zamiast na konto 761 – Pozostałe koszty operacyjne;

Koszty zarządu (ogólne) SF „Perspektywa” zostały zwiększone łącznie o 492,3 tys. zł poprzez kwalifikowanie do nich kosztów z tytułu nadzoru nad realizacją filmów, wykonywanego przez kierownictwo Studia (dyrektora i zastępcę), które winny być zaliczane do kosztów produkcji filmów. Taki sposób ujmowania kosztów był niezgodny z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, stanowiącym, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną;

- 3) w 2 przypadkach (SF „Oko” oraz SF „Kadr”) analiza dowodów księgowych wykazała, że nie zawierały one stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Przykładowo: 23 faktury (dowody księgowe) wystawione przez SF „Oko” na łączną kwotę 501.613,72 zł nie zawierały dekretacji i wskazania miesiąca ujęcia dowodu w księgach rachunkowych.

2. Ustalono, że autorskie prawa majątkowe do filmów fabularnych przejętych przez studia filmowe po zlikwidowanych Zespołach Polskich Producentów Filmowych oraz wyprodukowanych przez te studia, nie zostały wykazane w ewidencji księgowej (pozabilansowej). W związku z niemożnością wyceny tych składników majątkowych i ujęcia ich wartości początkowej w księgach rachunkowych (inwentarzu), przy uwzględnieniu faktu, że obrót powyższymi prawami jest źródłem przychodów studiów, winny one być wykazane, zdaniem NIK, w ewidencji pozabilansowej – konto pozabilansowe środków trwałych, tak jak środki trwałe całkowicie umorzone.

Należy zaznaczyć, że istnieje potencjalne zagrożenie niekorzystnego rozdysponowania autorskimi prawami majątkowymi do filmów, ponieważ – w świetle art. 26a i 27a ustawy o państwowych instytucjach filmowych i ustaleniem daty 31 grudnia 2010 r. jako granicznej funkcjonowania instytucji filmowych w obecnym kształcie - państwowe instytucje filmowe zarówno w wyniku likwidacji, jak i prywatyzacji utracą je.

Argumentem uzasadniającym powyższe są stwierdzone dwa przypadki niekorzystnego lub nieuprawnionego zadysponowania przez instytucje filmowe autorskimi prawami majątkowymi do filmów.

Dyrekcja SF „Dom” zawarła umowę z WFDiF, na podstawie której przeniosła prawa majątkowe na zawsze do 10 filmów za kwotę 114,3 tys. zł, podczas gdy – w opinii osób zajmujących się zawodowo zagadnieniami filmu i sprzedażą

(udzielaniem) licencji - można było sprzedać prawo jedynie do emisji (licencję) filmów za kwotę o wiele wyższą.

Postawione w stan likwidacji Łódzkie Centrum Filmowe w Łodzi nie przekazało FilMOTECE Narodowej autorskich praw majątkowych do filmów³⁹. Prawa te (o wartości 1.158,3 tys. zł) ŁCF sprzedało w 2004 r. Agencji Produkcji Filmowej w ramach „pakietu wiarytelności z tytułu udziałów w 18 produkcjach filmowych” za cenę 1 tys. zł.

3. Przyjęte w Polskim Instytucie Sztuki Filmowej zasady prowadzenia rachunkowości były niezgodne z art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości, stanowiącym, że określając zasady (politykę) rachunkowości - należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki.

Ww. zasady nie określały sposobu ujęcia w księgach przyszłych, warunkowych płatności Instytutu, wynikających z decyzji podjętych przez dyrektora Instytutu, mimo że zgodnie z art. 35d ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości istnieje możliwość tworzenia rezerw na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

W polityce rachunkowości Instytutu nie określono również odmiennych zasad ewidencjonowania kosztów bieżących (konta Zespołu 4) oraz kosztów programowych (konta Zespołu 7), z których pierwsze ewidencjonowano w korespondencji z kontami rozrachunków i roszczeń (Zespół 2), a drugie w korespondencji z kontami rachunków bankowych (Zespół 1).

W „Planie kont” nie przewidziano kont do ewidencji należności od podmiotów, o których mowa w art. 19 ustawy o kinematografii oraz art. 45b ustawy o państwowych instytucjach filmowych. W konsekwencji, przedmiotowe należności nie były ujmowane w księgach rachunkowych Instytutu, a przychody z powyższego tytułu ujmowane były w dacie i kwocie wynikającej z faktycznych wpłat na rachunek bankowy Instytutu.

4. Sporządzony przez Instytut plan finansowy na 2006 r. był niezgodny z art. 20 ust. 2 pkt 4 ustawy o kinematografii, gdyż nie uwzględniał stanu środków obrotowych na początek roku, który na dzień 31 grudnia 2005 r. wynosił 26,8 tys. zł, oraz planowanej wielkości środków na koniec roku obrotowego.

³⁹ Art. 18 pkt 16 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253, ze zm.) wprowadził z dniem 1 kwietnia 2002 r. do ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o kinematografii art. 26a stanowiący, że (ust. 1) w razie likwidacji lub upadłości instytucji filmowej zgromadzone w tej instytucji filmowej zasoby sztuki filmowej, które mają wejść w skład państwowego zasobu archiwalnego w rozumieniu ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, przekazywane są nieodpłatnie FilMOTECE Narodowej; (ust. 2) autorskie prawa majątkowe do filmów, przysługujące instytucji filmowej postawionej w stan likwidacji lub w stosunku do której ogłoszono upadłość, stają się nieodpłatnie własnością FilMOTEKI Narodowej, odpowiednio z dniem postawienia instytucji filmowej w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości tej instytucji.

Plany finansowe na lata 2005-2006 zostały sporządzone zgodnie z wymogami, określonymi przez organ nadzorujący, na drukach planistycznych właściwych do przygotowania projektu budżetu państwa, w konsekwencji czego cała działalność Instytutu została zaplanowana praktycznie w dwóch kategoriach: „usługi obce” i „pozostałe koszty”.

5. W 2 przypadkach (SF „Kalejdoskop” oraz SF „Everest”) NIK wykazała uchybienia i nieprawidłowości, dotyczące prowadzenia przez przedsiębiorców ksiąg rachunkowych oraz opisywania dokumentów księgowych.

Przykładowo: Sposób prowadzenia dokumentacji przez SF Everest był niezgodny z wymogami, określonymi w § 12 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów⁴⁰. Dokumenty na łączną kwotę 167,3 tys. zł nie zostały prawidłowo opisane poprzez wskazanie, której produkcji dotyczą; nie zostały przeliczone kwoty honorarium za scenariusz i reżyserię podane w euro na PLN na łączną kwotę 28 tys. zł.

6. Dyrektor Filмотeki Narodowej w Warszawie naruszył przepisy ustawy o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁴¹, poprzez:

- 1) niedokonanie zmian planu finansowego po wydaniu 3 (spośród 8) decyzji Ministra Kultury o zmianach wysokości przychodów Filмотeki Narodowej, mimo że - zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych, a od 1 stycznia 2006 r. - art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - każdorazowa zmiana przychodów i wydatków powinna znaleźć odzwierciedlenie w zmianie planu finansowego, a wydatki publiczne winny być ponoszone na cele i w wysokości ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych,
- 2) nieustalenie w formie pisemnej procedur kontroli finansowej; obowiązek ten wynika z art. 35a ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (a od 1 stycznia 2006 r. - art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych).
- 3) niezapewnienie sporządzenia planów działalności, co było niezgodne z art. 27 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, stanowiącym, że podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan działalności instytucji.

Współpraca Telewizji Polskiej S.A. z państwowymi instytucjami filmowymi

1. W badanym okresie TVP zawarła umowy na finansowanie lub współfinansowanie – w formie środków pieniężnych lub wkładu rzeczowego - produkcji 57 filmów fabularnych, animowanych i dokumentalnych na łączną kwotę 61,1 mln zł. Pozostała produkcja filmowa polegała na finansowaniu realizacji 31 seriali telewizyjnych na łączną kwotę 334,2 mln zł.

⁴⁰ Dz. U. Nr 152, poz. 1475.

⁴¹ Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, ze zm.

Spośród ww. 57 filmów - 9 produkcji na łączną kwotę 11,6 mln zł - było realizowanych przez państwowe instytucje filmowe. TVP przystąpiła - jako koproducent - do realizacji 6 filmów, realizowanych przez SF „Zebra” - pt.: „Mój Nikifor”, „Palimpsest”, „Plac Zbawiciela”, „Kochankowie Roku Tygrysa”, SF „Perspektywa” - pt. „Komornik”, SF „Tor” - pt. „Persona non grata”. Ponadto, TVP zleciła produkcję 3 filmów SF „Perspektywa” - pt.: „Pierwsza Komunia”, „Barbórka”, „Przybyli ułani”, na łączną kwotę 3.452,5 tys. zł.

2. Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą TVP nie prowadziła jednolitego rejestru otrzymywanych projektów filmowych oraz nie stosowała znormalizowanych kryteriów ich oceny.

Projekty rejestrowano w różnych komórkach organizacyjnych Agencji Filmowej Spółki, a scenariusze filmowe oceniane były przez pracowników TVP w formie niesformalizowanych recenzji, na podstawie których były podejmowane decyzje o przystąpieniu do koprodukcji.

Dopiero od lipca 2006 r. wprowadzono zmiany w systemie zlecenia i współfinansowania produkcji filmowej. Wszystkie projekty filmowe wpływające do Telewizji są rejestrowane w Agencji Filmowej, każdy scenariusz jest oceniany przez 2-3 osoby, według jednolitego wzoru recenzji, a niektóre projekty są kierowane do współpracujących z Agencją recenzentów zewnętrznych lub do powołanej w listopadzie 2006 r. Rady Artystycznej, która wydaje opinię o wartości projektu i ewentualnie rekomenduje go do produkcji.

3. NIK oceniła jako nierzetelne i niegospodarne działania Spółki w sprawie zakupu licencji na emisję filmów zagranicznych, wyprodukowanych przed 1989 r., od podmiotów nieuprawnionych do dysponowania prawami dystrybucyjnymi.

Stwierdzono, że TVP dwukrotnie nabywała licencje na emisje filmu „Z dalekiego kraju” od Filmu Polskiego – Agencji Promocji (państwowej instytucji filmowej, posiadającej wyłączne prawa dystrybucyjne na terytorium Polski), płacąc w 1995 r. za nieograniczoną liczbę emisji w okresie 3 lat - 6.500 USD (15,8 tys. zł). Mimo powyższego, Spółka w 2003 r. zakupiła przedmiotowe prawa od włoskiej firmy Trans World Film, płacąc za możliwość 3 emisji w ciągu 3 lat kwotę 22.000 euro (102,4 tys. zł).

Ponadto, Spółka wystąpiła z roszczeniami na kwotę 22 tys. euro w stosunku do TVN S.A., uznając, że emisja filmu „Z dalekiego kraju” przez tę stację w 2005 r., tj. w okresie obowiązywania umowy z TWF, naruszała prawa TVP. W związku z roszczeniami Spółki, TVN o zapłatę przedmiotowej kwoty wystąpił do Filmu Polskiego, od którego zakupił licencję na wyemitowanie ww. filmu.

Z roszczeniami w stosunku do Filmu Polskiego na kwotę 1 mln euro wystąpiła również firma TWF. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych przedmiotowy spór nie został rozstrzygnięty.

W ocenie NIK, TVP nie dołożyła należytej staranności przy zawieraniu umów z Agencją Most na zakup licencji na emisję filmów z b. Związku Radzieckiego poprzez niezweryfikowanie wiarygodności kontrahenta. Instytucją posiadającą wyłączne prawa dystrybucyjne do przedmiotowych filmów na terytorium Polski był

Film Polski, który o tym fakcie poinformował TVP w trakcie realizacji umów licencyjnych, zawartych z Agencją Most. Dopiero po okresie obowiązywania ww. umów Spółka rozpoczęła negocjacje z Filmem Polskim w sprawie zakupu licencji, które jednakże zostały przerwane w związku z postawieniem Filmu Polskiego w stan likwidacji.

3.2.4. Nadzór Ministra nad działalnością podległych instytucji kinematografii

Działania Ministerstwa w stosunku do podległych i nadzorowanych instytucji, polegające na pisemnym i ustnym obligowaniu do poprawy m.in. wskaźników ekonomicznych, zmniejszenia stanu zobowiązań i należności, prowadzenia działalności statutowej, były, w ocenie NIK, nieskuteczne.

Ministerstwo nie korzystało w pełni z uprawnienia do kontroli bezpośredniej podmiotów podległych i nadzorowanych, nie podejmując w badanym okresie czynności kontrolnych w 7 instytucjach filmowych.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Na etapie przygotowania kontroli, jako kryterium doboru jednostek, przyjęto założenie objęcia kontrolą: instytucji współuczestniczących w finansowaniu zadań z zakresu kinematografii (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Telewizja Polska S.A.), wszystkich państwowych instytucji filmowych (bez postawionych w stan likwidacji), innych podmiotów wykorzystujących środki publiczne (jako kryterium przyjęto wielkość środków przekazanych na dofinansowanie produkcji filmowej – kwota jednostkowa lub łączna przekazanych dotacji powyżej lub równa 1 mln zł).

Ponadto, czynnikiem, który miał wpływ na dobór jednostek do kontroli, były wyniki kontroli rozpoznawczych, przeprowadzonych w SF „Zebra” oraz spółce „Filmcontract” Sp. z o.o., jak również wcześniejsze wyniki kontroli NIK, Biura Kontroli Ministerstwa Kultury oraz kontroli zleczanych przez Agencję Produkcji Filmowej.

Wyniki kontroli rozpoznawczych wskazały m.in., że środki publiczne na produkcje filmów były przekazywane na podstawie różnych w brzmieniu umów, tzn. „umowy szczegółowej” i „umowy produkcyjnej”. W konsekwencji, państwowa instytucja filmowa nabywała prawa majątkowe do filmu (na podstawie § 3 ust. 1 umowy), przekazywała, zgodnie z § 10 ust. 1 pkt a umowy, w ostatniej kolejności wpływy z rozpowszechniania filmów Agencji Produkcji Filmowej, która - na podstawie § 10 ust. 2 umowy - wyrażała zgodę na pozostawienie należnej jej kwoty wpływów u producenta na okres dwóch lat.

Z kontroli tych wynikało, że w umowach nie określano składników kosztów produkcji filmowej, które mogą być finansowane ze środków budżetowych, a załączniki do umów, w tym szczegółowy plan kosztów filmu, były jednostronnie podpisywane przez dotacjobiorcę. Ponadto, w „umowach szczegółowych” brak było zapisu o zagospodarowaniu środków inscenizacyjnych, które – na podstawie umowy produkcyjnej – stawały się wspólną własnością koproducentów.

Ustalono, że kontrola, nadzór i ocena działalności SF „Zebra” przez Ministra Kultury sprowadzała się do zatwierdzania planów finansowo-merytorycznych, przyjmowania sprawozdań o stanie należności i zobowiązań oraz sprawozdania pn. „Wybrane elementy planu finansowego instytucji filmowej” wraz z częścią opisową, wydawania decyzji o dofinansowaniu projektów filmowych przygotowywanych przez Studio oraz weryfikacji dokumentacji dołączonej przez Studio do wniosku.

Działalność Studia nie była przedmiotem kontroli Biura Kontroli Ministerstwa Kultury, a wydatkowanie środków na dofinansowanie produkcji filmowej nie było badane przez Agencję Produkcji Filmowej.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W czasie prowadzenia kontroli zasięgnięto informacji w 17 jednostkach niekontrolowanych oraz przesłuchano 3 świadków. Po zakończeniu kontroli zorganizowano 8 narad pokontrolnych.

Do protokołów kontroli nie zgłoszono zastrzeżeń.

W wyniku przeprowadzonych kontroli skierowano łącznie 30 wystąpień pokontrolnych, w tym po kontroli w WFF we Wrocławiu do organu założycielskiego, tj. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do ocen, uwag i wniosków, zawartych w ww. wystąpieniach pokontrolnych, zostały zgłoszone zastrzeżenia rozpatrzone przez NIK.

1. Prezes Zarządu TVP S.A. zgłosił trzy zastrzeżenia. Uwzględniono zastrzeżenie, dotyczące wniosku pokontrolnego o kontynuowanie działań w celu rozstrzygnięcia sporu w związku z emisją filmu pt. „Z dalekiego kraju” przez TVN S.A.

Oddalono dwa pozostałe zastrzeżenia, dotyczące ocen nierzetelnego i niegospodarnego działania, polegającego na zakupie licencji od podmiotu nieuprawnionego oraz niedołożenia należytej staranności przy zawieraniu umów z Agencją Most.

2. Dyrektor Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej zgłosił zastrzeżenia, dotyczące: oceny niepełnej realizacji zamierzeń produkcyjnych, braku skutecznych działań mających na celu pozyskanie odbiorców produkcji filmowej Studia, braku skutecznych działań w celu pozyskania środków pozabudżetowych na produkcję filmową oraz wniosków sformułowanych w celu usunięcia ww. nieprawidłowości.

Zastrzeżenia zostały uwzględnione.

3. Michał Kwieciński (firma „Akson Studio”) zgłosił zastrzeżenia, dotyczące: niestosowania przy zlecaniu usług produkcyjnych zasad i trybu udzielania zamówień publicznych; niewłaściwych działań zmierzających do oszczędnego wydatkowania środków publicznych; zaliczania zakupów materiałów biurowych do kosztów produkcji filmów; braku właściwej dbałości o materiały inscenizacyjne, pozostałe po zakończeniu produkcji filmów.

Zastrzeżenia zostały oddalone w całości.

4. Dyrektor WF „Czołówka” zgłosił zastrzeżenia, dotyczące nierzetelnego sporządzania przez Wytwórnę sprawozdań z realizacji filmów oraz wniosku sformułowanego w celu usunięcia tej nieprawidłowości.

Zastrzeżenia zostały oddalone w całości.

5. Dyrektor WFDiF zgłosił zastrzeżenia, dotyczące: 1) zawyżenia kosztów produkcji filmów oraz wykorzystywania w niewielkim stopniu środków finansowych, pochodzących ze zwolnień od podatku dochodowego na produkcję filmową; 2) zaniechania od marca 1992 r. działań, mających na celu uzyskanie decyzji

województwa, stwierdzającej nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawa własności naniesień; 3) powstania zobowiązań długoterminowych w wyniku zawarcia umowy na niekorzystnych dla Wytwórni warunkach; 4) niedołożenia należytej dbałości o interesy Wytwórni w transakcjach ze spółdzielnią „Komfort”; 5) nierzetelnego rozliczenia dotacji podmiotowej, pochodzącej z rezerwy celowej budżetu państwa; 6) nierzetelnego wykazywania danych w ewidencji księgowej i sprawozdawczości budżetowej; 7) niedopełnienia przez Dyrektora Wytwórni obowiązków w zakresie ustalenia w formie pisemnej i aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości oraz ustalenia w formie pisemnej procedur kontroli finansowej; 8) ustalenia i przyjęcia nierzetelnych oraz naruszających obowiązujące przepisy zasad centralizacji zbiorów.

Zastrzeżenia zostały oddalone w całości.

6. Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej zgłosił zastrzeżenia, dotyczące:
- 1) nieprawidłowego wykonywania uprawnień organu podatkowego oraz niewłaściwego ewidencjonowania dotacji celowej otrzymanej na inwestycje; zastrzeżenia uwzględniono częściowo,
 - 2) niewykonania obowiązku, wynikającego z art. 35 ust. 4 ustawy o kinematografii; ustalenia niezgodnych z art. 8 ustawy o rachunkowości zasad (polityki) rachunkowości; sporządzenia planu finansowego na 2006 r. niezgodnie z art. 20 ust. 2 pkt 4 ustawy o kinematografii; zastrzeżenia oddalono w całości.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego poinformował NIK m.in., że: podjęcie prace legislacyjne w celu nowelizacji ustawy o państwowych instytucjach filmowych, zostanie opracowane nowe zarządzenie w sprawie nadzoru i kontroli nad jednostkami podległymi i nadzorowanymi oraz podjęto działania w celu wyegzekwowania od WFF we Wrocławiu rzetelnego rozliczenia dotacji celowej.

Również kierownicy pozostałych skontrolowanych jednostek poinformowali NIK o przyjęciu wniosków pokontrolnych do realizacji.

Z nadesłanych do NIK informacji o sposobie wykorzystania przez skontrolowane jednostki ocen i uwag oraz wykonania wniosków wynika, że, według stanu na dzień 27 sierpnia 2007 r., na ogólną liczbę 97 wniosków pokontrolnych, zrealizowano 38, nie zrealizowano 35, a 24 znajdowało się w trakcie realizacji.

5. Załączniki

Załącznik nr 5.1.

Wykaz ważniejszych aktów normatywnych

1. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz. U. z 2005 r. Nr 132, poz. 1111 ze zm. – Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832).
2. Ustawa z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 513 ze zm.: Dz. U. z 2005 r. Nr 132, poz. 1111); przed zmianą (do dnia 19 sierpnia 2005 r.) jako ustawa z dnia 16 lipca 1987 r. o kinematografii (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 513, ze zm.).
3. Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1479).
5. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565).
6. Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832).
7. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 79, poz. 551).
8. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2005 r. Nr 208, poz. 1540).
9. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 165, poz. 1591) uchylona z dniem 2 marca 2004 r.
10. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658) – weszła w życie z dniem 2 marca 2004 r.
11. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 27 października 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć (Dz. U. z 2005 r. Nr 219, poz. 1870, ze zm. – ost. zm. Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 73).
12. Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 9 grudnia 1987 r. w sprawie zasad postępowania rejestrowego oraz prowadzenia rejestru instytucji filmowych (Dz. U. z 1987 r. Nr 38, poz. 217, ze zm.: Dz. U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253) - zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii powyższe rozporządzenie zachowuje moc do czasu wydania rozporządzenia na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy o instytucjach filmowych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii.

Załącznik nr 5.2.**Wykaz jednostek objętych kontrolą**

1. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
2. Polski Instytut Sztuki Filmowej
3. Telewizja Polska S.A.
4. FilMOTEKA Narodowa w Warszawie

państwowe instytucje filmowe

5. Studio Filmowe „Tor” w Warszawie
6. Studio Filmowe „Perspektywa” w Warszawie
7. Studio Miniatur Filmowych w Warszawie
8. Studio Filmowe „Kadr” w Warszawie
9. Studio Filmowe „Oko” w Warszawie
10. Studio Filmowe „Kronika” w Warszawie
11. Studio Filmowe „Zebra” (*kontrola doraźna rozpoznawcza*)
12. Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej
13. Łódzkie Centrum Filmowe w Łodzi
14. Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi
15. Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie
16. Wytwórnia Filmowa „Czołówka” w Warszawie
17. Wytwórnia Filmów Fabularnych we Wrocławiu

przedsiębiorcy, wykorzystujący środki publiczne

18. Close-Up Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
19. Studio Filmowe „Kalejdoskop” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
20. Vision Film Distribution Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
21. Gambit Production Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
22. Skorpion Art Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
23. Agencja Media Plus Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
24. Filmcontract Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (*kontrola doraźna rozpoznawcza*)
25. Michał Kwieciński, prywatny przedsiębiorca („Akson Studio”) z siedzibą w Warszawie
26. Mirosław Dembiński, prywatny przedsiębiorca (Studio Filmowe „Everest”) z siedzibą w Łodzi
27. Opus Film Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi
28. Anima-Pol Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi
29. Se-Ma-For Produkcja Filmowa Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi

Załącznik nr 5.3.

Wysokość środków przekazanych przez Agencję Produkcji Filmowej oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej na produkcję filmów, realizowanych w latach 2004-2006 (I półrocze) przez jednostki objęte kontrolą

Lp.	Nazwa podmiotu	Tytuł filmu	Koszt filmu	Kwota dofinansowania środkami publicznymi	Udział środków publicznych (5:4)
1	2	3	4	5	6
1	SF „Tor”	1. „Cud w Krakowie” 2. „Pregi” 3. „Persona non grata”	1.190,4 2.256,4 6.218,0	500,0 750,0 1.478,6	42,00 33,24 23,78
2	SF „Perspektywa”	1. „Komornik”	2.400,0	750,0	31,25
3	Studio Miniatur Filmowych	1. „Zawodowiec” 2. „Jak promyk słońca szukał przyjaciela” 3. „Mano” 4. „Jacek Malczewski – podróż przez jedno życie” 5. „Kapusta” 6. „Syn gwiazd” 7. „Kołysanka”	426,9 152,8 1.204,7 421,0 100,6 675,0 190,0	199,5 75,0 450,0 210,0 40,0 471,5 95,0	46,73 49,08 37,35 49,88 39,76 69,85 50,00
4	SF „Kadr”	1. „Laszczka” 2. „Polscy Nobliści”	200,7 160,7	96,7 60,0	48,18 37,34
5	SF „Oko”	1. „Oczyrna innych”	19,9	18,0	90,45
6	SF „Kronika”	1. „Powstanie zwykłych ludzi” 2. „Gadające głowy” 3. „Spotkania” 4. „Za rogiem, niedaleko”	250,6 153,3 119,5 179,7	100,0 76,2 32,2 90,0	39,90 49,71 26,94 50,08
7	Studio Filmów Rysunkowych	1. „Ergo sum” 2. „Pierwsze dni z życia Kaki” 3. „Wiadomość” 4. „Folk story”	114,0 125,0 82,4 174,0	57,0 62,5 41,2 86,8	50,00 50,00 50,00 49,88
8	SF „Zebra”	1. „Mój Nikifor” 2. „Vinci” 3. „Kochankowie Roku Tygrysa” 4. „Palimpsest” 5. „Plac Zbawiciela”	2.946,5 3.504,6 2.687,9 2.490,8 2.666,7	1.000,0 750,0 1.000,0 1.000,0 1.466,7	33,94 21,40 37,20 40,15 55,00
9	Wytwórnia Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych	1. „Straż grobowa Turkami zwana” 2. „Porosty – ginąca grupa organizmów w Polsce” 3. „Pobyt czasowy” 4. „Paprotniki z Polskiej Czerwonej	74,4 129,6 126,8 146,9	30,0 20,0 66,3 20,0	40,32 15,43 52,29 13,61

Lp.	Nazwa podmiotu	Tytuł filmu	Koszt filmu	Kwota dofinansowania środkami publicznymi	Udział środków publicznych (5:4)
1	2	3	4	5	6
		Księgi Roślin” 5. „Motyle z Czerwonej Księgi i... nie tylko” 6. „Gniewosz plamisty”	134,6 142,2	20,0 40,0	14,86 28,13
10	Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych	1. „Do Potomnego” 2. „Losy wyklętych” 3. „PIT” 4. „Kresy: Arkadia i piekło”	1.211,9 260,0 2.452,1 310,0	1.000,0 200,0 1.250,0 200,0	82,51 76,92 50,98 64,52
11	Wytwórnia Filmowa „Czołówka”	1. „Poeta nieznany” 2. „Stach i jego Afryka” 3. „Człowiek – religie na przełomie tysiącleci” 4. „Profesor Brzeziński”	186,0 243,8 275,9 190,7	100,0 80,0 148,0 80,0	53,76 32,81 53,64 41,95
12	Wytwórnia Filmów Fabularnych	1. „Solidarność. Początek rewolucji”	595,0	295,0	49,58
13	Close-Up Sp. z o.o.	1. „Po sezonie” 2. „Samotność w sieci”	1.185,0 4.761,0	1.000,0 1.000,0	84,39 21,00
14	Studio Filmowe Kalejdoskop Sp. z o.o.	1. „W pobliżu Mirona” 2. „Tata, I love you” 3. „Pygmalion” 4. „Królestwo bajki” 5. „Dzieciństwo w cieniu śmierci” 6. „Zbuntowany” 7. „Niekończący się sen” 8. „Wirtualne muzeum” 9. „Jestem albańskim mężczyzną” 10. „Podróże Daniela Szczechury” 11. „Pamięć świata” 12. „Tallin” 13. „Powiedz mi dlaczego” 14. „Orkiestra dęta” 15. „Dudi – spacer po zmroku” 16. „Nadzieja”	146,9 178,7 503,1 188,6 139,3 118,3 136,5 560,8 193,5 157,2 151,3 174,3 211,3 212,4 284,4 9.284,4	65,0 80,0 211,5 80,0 53,0 50,0 50,0 500,0 80,0 79,0 75,0 75,0 100,0 100,0 140,0 1.300,0	44,25 44,77 42,04 42,42 38,05 42,26 36,63 89,16 41,34 50,25 49,57 43,03 47,33 47,08 49,23 14,00
15	Vision Film Distribution Sp. z o.o.	1. „Wszyscy jesteśmy Chrystusami” 2. „Nocny autobus”	3.797,4 13.379,7	1.500,0 1.000,0	39,50 7,47
16	Gambit Production Sp. z o.o.	1. „Skazany na bluesa”	2.871,4	1.000,0	34,83
17	Skorpion Art Sp. z	1. „W dół kolorowym	1.350,0	500,0	37,04

Lp.	Nazwa podmiotu	Tytuł filmu	Koszt filmu	Kwota dofinansowania środkami publicznymi	Udział środków publicznych (5:4)
1	2	3	4	5	6
	o.o.	wzgórzem” 2. „Doskonałe popołudnie” 3. „Hiena”	2.000,0 1.350,0	1.000,0 1.000,0	50,00 74,07
18	Agencja Media Plus Sp. z o.o.	1. „Kochankowie z Marony”	3.362,9	1.500,0	44,60
19	Michał Kwieciński (Akson Studio)	1. „Stacja” 2. „Solidarność” 3. „Oda do radości” 4. „Statyści”	3.350,9 3.372,4 2.600,0 3.370,0	650,0 1.499,5 1.000,0 1.300,0	19,40 44,46 38,46 38,57
20	Filmcontact Sp. z o.o.	1. „Wycieczka do Paryża” 2. „Wróżby kumaka” 3. Tulipan” 4. „Co słonko widziało”	107,9 3.993,3 10.033,0 3.735,0	50,0 1.500,0 600,0 1.100,0	46,34 37,56 5,98 29,45
21	Mirosław Dembiński (Studio Filmowe Everest)	1. „Zwycięzcy i Przegranii” 2. „Krasnoludki jadą na Ukrainę”	274,5 886,0	120,0 500,0	43,71 56,43
22	Opus Film Sp. z o.o.	1. „Ludzie potrzebują pomników” 2. „Mistrz” 3. „Masz na imię Justyna” 4. „Z odzysku” 5. „Dziki jeździec”	210,3 3.859,9 1.910,9 3.666,4 2.862,5	60,0 1.125,0 800,00 995,1 994,7	28,53 29,14 41,86 27,14 34,75
23	Anima-Pol Sp. z o.o.	1. „Kobieta z papugą na ramieniu” 2. „Tajemnica kwiatu paproci” 3. „Ruchome okno” 4. „Drzazga” 5. „Owadeusz i Trąba” 6. „W odmętach Kosmosu, czyli gdzie jest Księżyc” 7. „Bajka” 8. „Szaleńcy”	401,2 1.462,4 224,0 383,8 530,8 248,0 300,0 500,0	161,1 650,0 100,0 150,0 265,0 124,0 150,0 97,1	40,15 44,45 44,64 39,08 49,92 50,00 50,00 19,42
24	Se-Ma-For Produkcja Filmowa Sp. z o.o.	1. „Z głębokości wołam...” 2. „Mokra bajeczka” 3. „Świtez” 4. „Ichtys” 5. „Caracas” 6. „Piotruś i wilk”	157,0 615,4 418,0 510,0 195,8 7.022,5	57,7 260,0 209,0 320,0 90,0 437,5	36,75 42,25 50,00 62,74 45,96 6,23
	RAZEM	96 filmów	141.492,3	42.410,4	29,97

Załącznik nr 5.4.

Wykaz nagrodzonych filmów, zrealizowanych przez skontrolowane państwowe instytucje filmowe oraz przedsiębiorców w latach 2004-2006

1. Film pt. „Komornik” (produkcja: SF „Perspektywa). Zdobyte nagrody:
 - 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2005 r. Wielka Nagroda Jury „Złote Lwy” w kategoriach: reżyser (F. Falk) oraz producent (J. Morgenstern), nagrody za scenariusz (G. Łoszewski), zdjęcia (B. Prokopowicz), główną rolę męską (A. Chyra), drugoplanową rolę kobiecą (K. Preis),
 - 2) na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Berlinie w 2006 r. nagroda Jury Ekumenicznego dla F. Falka,
 - 3) na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym „Złoty Rycerz” w Moskwie w 2006 r. nagrody za pierwszoplanową rolę męską (A. Chyra) oraz scenariusz (G. Łoszewski),
 - 4) na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Teheranie w 2007 r. nagroda za scenariusz (G. Łoszewski),
 - 5) na Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjalia”, Września 2006 r. nagroda główna („Jańcia Wodnika”) dla F. Falka oraz nagroda za rolę męską (A. Chyra),
 - 6) Polskie Nagrody Filmowe Orły 2006 w kategoriach: najlepszy film, reżyseria (F. Falk), główna rola męska (A. Chyra), główna rola kobieca (K. Preis), scenariusz (G. Łoszewski), scenografia (A. Wunderlich), nagroda publiczności,
 - 7) Nagroda „Złota Kaczka” za rok 2005 dla najlepszego polskiego filmu oraz najlepszego polskiego aktora (A. Chyra),
 - 8) Nagroda im. Z. Cybulskiego dla K. Preis.
2. Film pt. „Mój Nikifor” (produkcja: SF „Zebra”). Zdobyte nagrody:
 - 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2004 r. nagrody dla K. Feldman, za montaż (K. Szpetmański), kostiumy (D. Roqueplo),
 - 2) dla najlepszej aktorki (K. Feldman) na: 4. MFF w Pune (Indie) 2006, 50. MFF w Valladolid 2005, MFF w Manili 2005, Międzynarodowym Festiwalu Aktorskim – Stożary 2005 w Kijowie, MFF w Karlovych Varach 2005,
 - 3) Na 28. MFF w Denver 2005 – nagroda im. K. Kieślowskiego dla najlepszego filmu europejskiego,
 - 4) Na 41. MFF w Chicago 2005 nagroda „Złoty Hugo” dla najlepszego filmu, „Srebrny Hugo” dla najlepszego aktora (R. Gancarczyk),
 - 5) Na MFF w Karlovych Varach w 2005 r. – Grand Prix – Kryształowy Glob, nagroda dla najlepszego reżysera (K. Krauze),

- 6) Panorama of European Cinema, Ateny 2005 r. nagroda Fipresci dla najlepszego filmu,
 - 7) Polskie Nagrody Filmowe Orły 2005 w kategoriach: główna rola kobieca (K. Feldman), zdjęcia (K. Ptak), scenografia (M. Dipont), montaż (K. Szpetmański), dźwięk (N. Wołk-Łaniewski).
3. Film pt. „Persona non grata” (produkcja: SF „Tor”). Zdobyte nagrody:
- 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2005 r. nagrody dla K. Zanussiego oraz za drugoplanową rolę męską (N. Michałkow),
 - 2) Polskie Nagrody Filmowe Orły 2006 w kategoriach: drugoplanowa rola męska (J. Stuhr), muzyka (W. Kilar), montaż (W. Zeman), dźwięk (W. Znyk, J. Kuśmierczyk),
 - 3) Nagroda „Złota Taśma” za rok 2005 w kategorii film polski.
4. Film pt. „Plac Zbawiciela” (produkcja: SF „Zebra”). Zdobyte nagrody:
- 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2006 r. Wielka Nagroda Jury „Złote Lwy” dla reżyserów (J. Kos-Krauze, K. Krauze) oraz producenta filmu (J. Machulski), Nagroda Prezydenta RP dla reżyserów, nagrody za: pierwszoplanową rolę kobiecą (J. Budnik), drugoplanową rolę kobiecą (E. Wencel), muzykę (P. Szymański),
 - 2) na Międzynarodowym Festiwalu Autorów Obrazu „Camerimage”, Łódź 2006 r., nagrody główne dla: W. Staronia, J. Kos-Krauze, K. Krauze,
 - 3) na Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjalia”, Wrzesnia 2007 r. nagroda główna („Jańcia Wodnika”) dla J. Kos-Krauze oraz K. Krauze, nagroda aktorska dla E. Wencel,
 - 4) Polskie Nagrody Filmowe Orły 2007 w kategoriach: film, reżyseria (J. Kos-Krauze, K. Krauze), główna rola kobieca (J. Budnik), drugoplanowa rola kobieca (E. Wencel),
 - 5) Nagroda „Złota Taśma” za rok 2006 dla J. Kos-Krauze oraz K. Krauze.
5. Film pt. „Pręgi” (produkcja: SF „Tor”). Zdobyte nagrody:
- 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2004 r. Wielka Nagroda Jury „Złote Lwy” dla M. Piekorz oraz producentów (I. Ziulkowska-Okapiec, W. Otulak), nagrody za: zdjęcia (M. Koszałka), kostiumy (D. Roqueplo), dźwięk (M. Żarnecki),
 - 2) na Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Filmowej „Prowincjalia”, Wrzesnia 2005 r. nagroda główna („Jańcia Wodnika”) dla najlepszego filmu oraz nagrody za rolę męską (M. Żebrowski), muzykę (A. Konarski),
 - 3) na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym „Złoty Rycerz” w Czelabińsku w 2005 r. nagroda dla M. Piekorz,
 - 4) Nagrody: główna i publiczności dla M. Piekorz na Trzynieckim Lecie Filmowym w 2005 r.,

- 5) Polska Nagroda Filmowa Orły 2005 w kategorii drugoplanowa rola męska (J. Frycz),
 - 6) Nagroda „Złota Taśma” za rok 2004 dla M. Piekorz,
 - 7) Nagroda „Złota Kaczka” za rok 2004 dla najlepszego polskiego filmu oraz najlepszego aktora (M. Żebrowski).
6. Film pt. „Statyści” (produkcja: „Akson Studio”). Zdobyte nagrody:
- 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2006 r. Nagroda Specjalna Jury dla M. Kwiecińskiego, nagrody za scenariusz (J. Sokół), zdjęcia (A. Tomiak), drugoplanową rolę kobiecą (A. Romanowska), drugoplanową rolę męską (K. Kiersznowski), „Złoty Klakier”,
 - 2) Polska Nagroda Filmowa Orły 2007 w kategorii drugoplanowa rola męska (K. Kiersznowski).
7. Film pt. „Wszyscy jesteśmy Chrystusami” (produkcja: „Vision Film Distribution”). Zdobyte nagrody:
- 1) na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni w 2006 r. – nagroda za reżyserię oraz nagroda Stowarzyszenia Filmowców Polskich dla M. Koterskiego,
 - 2) Polska Nagroda Filmowa Orły 2007 w kategoriach: scenariusz (M. Koterski) oraz montaż (E. Smal),
 - 3) Tarnowska Nagroda Filmowa 2006 – Brązowa Statuetka Leliwy (Nagroda Główna) oraz nagroda jury młodzieżowego dla M. Koterskiego,
 - 4) Nagroda „Złota Rybka” na Ińskim Lecie Filmowym w 2006 r. dla M. Koterskiego.

Załącznik nr 5.5.

Wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:
Pan **Waldemar Dąbrowski** – Minister Kultury w okresie 6 lipca 2002 r. do 24 października 2005 r.
Pan **Kazimierz Michał Ujazdowski** – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego – od 24 października 2005 r.
2. Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej:
Pan **Michał Merczyński** - p.o. Dyrektora Instytutu w okresie od 22 sierpnia do 2 października 2005 r.
Pani **Agnieszka Odorowicz** – Dyrektor Instytutu - od 3 października 2005 r.
3. Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A.:
Pan **Jan Dworak** – w okresie od 17 lutego 2004 r. do 11 maja 2006 r.
Pan **Bronisław Wildstein** – od dnia 11 maja 2006 r.
4. Dyrektor Filmoteki Narodowej Pan **Waldemar Piątek** – od dnia 22 maja 1986 r.
5. Dyrektor SF „Tor” Pan **Krzysztof Zanussi** – od 30 września 1989 r.
6. Dyrektor SF „Perspektywa” Pan **Janusz Morgenstern** – od 30 września 1989 r.
7. Dyrektor Studia Miniatur Filmowych Pan **Włodzimierz Matuszewski** – od 18 listopada 1991 r.
8. Dyrektor SF „Kadr” Pan **Jerzy Kawalerowicz** – od 30 września 1989 r.
9. Dyrektor SF „Oko” Pan **Tadeusz Chmielewski** – od 30 września 1989 r.
10. Dyrektor SF „Kronika”:
Pan **Andrzej Piekutowski** – w okresie od 1 kwietnia 1994 r. do 30 kwietnia 2006 r.
Pan **Paweł Kędziński** – p.o. Dyrektora Studia – od 1 maja 2006 r.
11. Dyrektor Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej Pan **Zdzisław Kudła** – od 11 kwietnia 1994 r.
12. Dyrektor SF „Zebra” Pan **Juliusz Machulski** – od 30 września 1989 r.
13. Pan **Janusz Rau** – w okresie od 7 lipca 1998 r. do 31 marca 2005 r. - Likwidator Łódzkiego Centrum Filmowego; od dnia 1 kwietnia 2005 r. - Tymczasowy Kierownik ŁCF
14. Dyrektor Wytwórni Filmów Oświatowych i Programów Edukacyjnych w Łodzi Pan **Andrzej Traczykowski** – od 1 listopada 1994 r.
15. Dyrektor Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie Pan **Włodzimierz Niderhaus** – od 21 czerwca 1990 r.

16. Dyrektor Wytwórni Filmowej „Czołówka” w Warszawie Pan **Janusz Chodnikiewicz** – od 1 kwietnia 1992 r.
17. Dyrektor Wytwórni Filmów Fabularnych we Wrocławiu:
Pan **Janusz Tryzno** – w okresie od 1 stycznia 1993 r. do 10 lutego 2005 r.
Pan **Andrzej Słodkowski** – w okresie od 10 lutego 2005 r. do 29 czerwca 2006 r.
18. Prezes Zarządu Spółki Close-Up Sp. z o.o. Pan **Witold Adamek**
19. Prezes Zarządu Spółki Studio Filmowe „Kalejdoskop” Sp. z o. o. Pan **Janusz Skałkowski**
20. Prezes Zarządu Spółki Vision Film Distribution Sp. z o. o. Pan **Włodzimierz Henryk Otulak**
21. Prezes Zarządu Spółki Gambit Production Sp. z o. o. Pan **Jan Kidawa Błoński**
22. Prezes Zarządu Spółki Skorpion Art Sp. z o.o. Pan **Paweł Jan Rakowski**
23. Prezes Zarządu Spółki Agencja Media Plus Sp. z o. o. Pan **Cezary Kruk**
24. Pan **Michał Kwieciński**, prywatny przedsiębiorca, właściciel „Akson Studio”
25. Prezes Zarządu Spółki Filmcontract Sp. z o.o. Pan **Henryk Romanowski**
26. Pan **Mirosław Dembiński**, prywatny przedsiębiorca, właściciel Studia Filmowego „Everest”
27. Prezes Zarządu Spółki Opus Film Sp. z o. o. Pan **Piotr Dzięcioł**
28. Prezes Zarządu Spółki Anima-Pol Sp. z o. o. Pani **Jadwiga Wendorff**
29. Prezes Zarządu Spółki Se-Ma-For Produkcja Filmowa Sp. z o. o. Pan **Zbigniew Żmudzki**

Załącznik nr 5.6.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezesa Rady Ministrów
6. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
7. Minister Finansów
8. Rzecznik Praw Obywatelskich
9. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
10. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
11. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP
12. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP
13. Przewodniczący Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP
14. Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej Sejmu RP